

ជំពូកទី០៥
ការចូលរួមពីសាធារណៈជន

៥.១. សេចក្តីផ្តើម

ការចូលរួមពីសាធារណៈជន គឺជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់ ដើម្បីឱ្យការវាយតម្លៃហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថានប្រព្រឹត្តទៅដោយមានប្រសិទ្ធភាព។ ក្នុងការសិក្សានេះក្រុមការងារនៃក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Rattanakiri Co., Ltd. និងក្រុមហ៊ុន ទីប្រឹក្សា CES Co., Ltd. បានចុះធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ ស្ទាបស្ទង់មតិ និងជួបពិភាក្សាជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នជំនាញពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ។ គោលបំណងសំខាន់ គឺដើម្បីពន្យល់បកស្រាយអំពីសកម្មភាពគម្រោង ស្តាប់មតិសាធារណៈអំពីបញ្ហាបរិស្ថាន និងសង្គម ដែលបង្ក ឬអាចនឹងបង្កឡើងដោយសារសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់គម្រោង និងប្រមូលនូវកង្វល់ផ្សេងៗដែលទាក់ទងនឹងបញ្ហាបរិស្ថាន-សង្គម ដើម្បីស្វែងរកដំណោះស្រាយមួយដ៏ល្អ និង អាចទទួលយកបានសំរាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។

៥.២. ការចូលរួមរបស់សាធារណៈជន

៥.២.១. ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគម្រោង និងការជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរស្រុកបរកែវ

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក ហេង ប៊ុនថាន់ (អភិបាលស្រុកបរកែវ) កាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅសាលាស្រុកបរកែវ (រូបភាព២៩) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានអំពី៖

- ❖ ប្រជាសាស្ត្រ និងការតាំងទីលំនៅ៖ ប្រជាពលរដ្ឋចាប់ផ្តើមមកតាំងទីលំនៅក្នុងស្រុកបរកែវចាប់តាំងពីយូរឆ្នាំមកហើយ ដែលនៅពេលនោះប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើនជាជនជាតិដើមភាគតិច។ ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ និងមានការហូរចូលនូវប្រជាពលរដ្ឋចំណាកស្រុកមកពីតំបន់ផ្សេងៗ ដែលរួមមានទាំងប្រជាពលរដ្ឋជនជាតិខ្មែរ និងខ្មែរ-អ៊ីស្លាម ហើយមកទល់បច្ចុប្បន្នប្រជាពលរដ្ឋមានចំនួនរហូតដល់ប្រមាណ៣.០០០គ្រួសារ (ស្មើនឹងប្រមាណ៥.០០០នាក់)។ ភាគច្រើននៃប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ គឺរស់នៅតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិ និងផ្លូវលំផ្សេងៗនៅក្នុងភូមិ-ឃុំ។ ការកើនឡើងនូវចំនួនប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ គឺដោយសារមានការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចដូចជាវត្តមានផ្លូវជាតិ-ផ្លូវលំល្អៗ និងប្រភេទដីមានជីជាតិជាច្រើន ដែលផ្តល់ការងាយស្រួលដល់ពួកគាត់ក្នុងការប្រកបមុខរបរផ្សេងៗ។
- ❖ ស្ថានភាពសេដ្ឋកិច្ច-សង្គម៖ ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងស្រុកបរកែវនេះ កាលពីមុនប្រកបរបរធ្វើស្រែ-ចំការជាលក្ខណៈពនេតចរ ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នពួកគាត់បានប្តូរមកធ្វើស្រែ-ចំការជាលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍វិញដូចជា ដាំដំណាំ (ដំឡូង សណ្តែកស្វាយចន្ទី) កាប់ឈើ និងបរាញ់តិចតួច បម្រើសេវាកម្ម (ធ្វើជាកម្មករ) ធ្វើអាជីវកម្ម និងប្រមូលអនុផលព្រៃឈើ។ គួរកត់សំគាល់ផងដែរថា ការប្រកបរបរនេសាទ ឬចាប់ត្រី ស្ទើរតែមិនមាន ចំណែកឯស្ថានភាពព្រៃកាលពីពេលមុនមានគំរូបព្រៃច្រើន ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នមានការធ្លាក់ចុះយ៉ាងច្រើន (ស្ទើរតែក្លាយជាព្រៃសីករចរិល)។ សត្វព្រៃដែលនៅមានវត្តមាន និងនៅជួបប្រទះនាពេលបច្ចុប្បន្នមានតែសត្វល្អិត និងជ្រូកព្រៃ។ ការបាត់បង់សត្វព្រៃទាំងនេះ

បណ្តាលមកពីការបរិច្ចាគ និងដាក់អន្ទាក់ស្ទើរគ្រប់ទីកន្លែងពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជាពិសេសជនខ្ជិលខ្ជួច ។ ប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ទឹកដោយពឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងទៅលើទឹក ដែលមានប្រភពមកពីអូរ និងអណ្តូងច្រប ផ្សេងៗ និងទឹកភ្លៀង (សំរាប់ធ្វើស្រែ-ចំការ និងដាំដំណាំ) ។ បញ្ហាសុខភាពដែលកើតមាននៅក្នុងតំបន់រួមមាន ជំងឺ កញ្ឆិល គ្រុនចាញ់ គ្រុនផ្តាសសាយ និងជំងឺផ្លូវដង្ហើម ហើយភាគច្រើននៃជំងឺទាំងនេះកើតឡើងដោយសារការខ្វះ អនាម័យ និងការរៀបចំផ្ទះមិនបានល្អ ។

❖ ការពិគ្រោះយោបល់ និងពិភាក្សានេះក៏បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា លោកឆ្នាប់ដឹងពីអំពើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុន Hoang Anh Rattanakiri Co., Ltd. ដែលបានមកធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករកនៅក្នុងតំបន់បរិវេណ ប៉ុន្តែលោក មិនបានដឹងច្បាស់លាស់អំពីគំរោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែដែករបស់ក្រុមហ៊ុននោះទេ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណា លោកមិនមាន មតិដទៃទៀតចំពោះវត្តមានក្រុមហ៊ុនមកធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងតំបន់នោះទេ ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត លោកក៏មាន សេចក្តីរីករាយចំពោះវត្តមានគំរោងដែរ ពីព្រោះវត្តមានគំរោងអាចនឹងជួយលើកស្ទួយសេដ្ឋកិច្ចជាតិ និងខេត្ត-ស្រុក និងមូលដ្ឋាន តាមរយៈការប្រមូលចំណូលថវិកា និងឱកាសចូលរួមការងារនានា ។ ទន្ទឹមនឹងនេះផងដែរ បញ្ហា ផ្សេងៗធ្លាប់កើតមាននៅក្នុងដំណាក់កាលសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករករ៉ែរវាងក្រុមហ៊ុន និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានដូចជា ការប៉ះពាល់ដីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ការមិនជូនដំណឹង និងសហការជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរមូល- ដ្ឋានជាដើម ។ ទោះបីជាយ៉ាងណា បញ្ហាទាំងនេះត្រូវបានស្ងប់ស្ងាត់ទៅវិញបន្ទាប់ពីមានការចុះមកសាកសួរ និង ដោះស្រាយ ដែលដឹកនាំដោយឯកឧត្តម ស៊ុយ សែម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ។ អាស្រ័យហេតុ នេះហើយ លោកបានលើកឡើងនូវក្តីបារម្ភ សំណូមពរ និងអនុសាសន៍មួយចំនួនដូចតទៅ៖

- សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនសហការជាមួយអាជ្ញាធរស្រុកឱ្យបានស្អិតរមួត ដើម្បីងាយស្រួលក្នុងការស្វែងរកដំណោះស្រាយ រួមគ្នានៅពេលដែលមានបញ្ហាផ្សេងៗកើតឡើង ជាពិសេសបញ្ហាដីធ្លីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ។
- សំណូមពរឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការសិក្សា និងសហការជាមួយស្ថាប័នជំនាញពាក់ព័ន្ធដូចជា រដ្ឋបាលព្រៃឈើ ក្រសួងបរិស្ថាន និងធ្វើការដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗ នៅពេលដែលមានសកម្មភាពប៉ះពាល់ណាមួយកើតមាន ឡើង ។

៥.២.១.១. ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការជួបពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរឃុំភ្នំចុង

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក រ៉ាង ឡែ (មេឃុំ) លោក សេង ឌី (ជំទប់ទី០១) និងលោក រមាស់ ភ្លេង (សមាជិកឃុំ) កាលពីថ្ងៃទី២១ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅសាលាឃុំ (រូបភាព២៩) ត្រូវបានធ្វើ ឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម (ផ្ដោតសំខាន់ទៅលើភូមិដែលនៅក្បែរទីតាំងគំរោង ហើយការ រៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ៖

❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម: ប្រជាពលរដ្ឋមកតាំងទីលំនៅក្នុងតំបន់នេះចាប់តាំងពីសម័យដំបូង-ដីតាមកម្លើះ ហើយចំនួនប្រជាពលរដ្ឋមានការកើនឡើងចាប់ពីឆ្នាំ 1970 រហូតមកដល់ពេលបច្ចុប្បន្ន ។ នៅក្នុងឃុំនេះ ភូមិក្រៀល គឺជាភូមិនៅក្បែរទីតាំងគំរោង ហើយប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនធំមានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុងទីតាំងគំរោងតែម្តង ។ ស្ថានភាពអាកាសធាតុនៅក្នុងតំបន់នេះមានការជួបប្រទះភាពរាំងស្ងួតច្រើន ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យការដាំដុះដំណាំសណ្តែក និងស្រូវមិនសូវទទួលបានទិន្នផលល្អច្រើនទេ ។ ប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកមិនមានច្រើនទេ ហើយមានតែអូរកប ទេដែលនៅមានទឹក ចំណែកឯអូរតូចៗផ្សេងទៀតវិញទទួលរងនូវការគោកស្ទួតស្ទើរតែទាំងស្រុងនៅរដូវប្រាំង ។ អូរកប ធ្លាប់មានត្រីមួយចំនួន ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នមិនមានទៀតទេ ដោយធ្លាប់កើតមានករណីចាប់ត្រីខុសច្បាប់ ។ មុខរបរបែបរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ គឺការធ្វើចំការដាំដំណាំសណ្តែក (ដំណាំកៅស៊ូសំរាប់គ្រួសារជួរឆ្នាំ) ដំណាំស្រូវ ប៉ុន្តែមិនមានដាំបន្លែច្រើនទេ ។ ចំណែកឯមុខរបរចាប់ត្រីវិញ មិនមានទេ ដោយសារស្ថានភាពប្រព័ន្ធទឹក និងធនធានត្រីមិនសូវមាន ។

ស្ថានភាពព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់នេះក៏ទទួលរងនូវការប្រែក្លាយជាច្រើនដែរ ។ ទោះបីជាដើមឈើធំៗនៅមានមួយចំនួនក៏ដោយ ក៏ដើមឈើធំៗមានតំលៃមិនមានទៀតទេ ពោល គឺមើលពីចំងាយប្រៀបដូចជាព្រៃស្រោង ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងជាព្រៃសឹករេចរិល ។ ការបាត់បង់នេះដោយសារការកាប់ឈើពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋដើម្បីជាថ្នាំលូតលាស់ និងដោយសារការកាប់ឈើពីសំណាក់ជនខិតខំ ។ ចំណែកឯសត្វព្រៃវិញ ក៏មានទំនោរបាត់បង់ស្របគ្នាជាមួយនឹងស្ថានភាពព្រៃឈើដែរ ។

❖ ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធ និងវត្តមានគំរោង: លោកធ្លាប់ដឹងពីគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុន ប៉ុន្តែពួកគាត់មិនទាន់បានចុះពិនិត្យជុំវិញទីតាំងគំរោងជាក់ស្តែងនៅឡើយទេ ពោល គឺគ្រាន់តែបានឃើញទិស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុនប៉ុណ្ណោះ ។ បញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការធ្លាប់កើតមានរវាងក្រុមហ៊ុន និងប្រជាពលរដ្ឋ ហើយជាដំណោះស្រាយក្រុមហ៊ុនបានសន្យាថា: I). ក្រុមហ៊ុននឹងធ្វើការយកវិវត្តច្បាប់ II). ប្រសិនបើដីធ្លីអាជីវកម្មវិមានការប៉ះពាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមហ៊ុននឹងធ្វើសំណងទ្វេរដងទៅតាមប្រភេទ និងទិន្នផល ហើយនឹងធ្វើការចាក់ដីបំពេញវិញបន្ទាប់ពីយកវិវត្ត និង III). មិនឱ្យសកម្មភាពអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនបង្កឱ្យមានការបំពុលទឹកជាដើម ។ ទោះបីជាបញ្ហានេះបានស្ងប់ស្ងាត់ទៅមួយរយៈដោយសារមានការសំរបស់រូលពីសំណាក់ឯកឧត្តមរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលក៏ដោយ ក៏សកម្មភាពបន្ទាប់របស់ក្រុមហ៊ុនអាចនឹងបង្កឱ្យមានអ្វីផ្សេងទៀតកើតដែរ ។ ដោយហេតុនេះហើយ លោកក៏បានលើកឡើងនូវការបារម្ភមួយចំនួនដូចខាងក្រោម:

- ការបារម្ភ:
 - បារម្ភខ្លាចសកម្មភាពគំរោងធ្វើឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់គុណភាពទឹកអូរ ។

- បញ្ជាក់ទៅលើការបំពុលខ្យល់ដោយសារការហុយចូល មិនសូវមានខ្លាំងក្លានោះទេ ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនអនុវត្តទៅតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងតាមច្បាប់ ។
- បញ្ជាក់អំពីដីធ្លីកំណត់ដែលប្រជាពលរដ្ឋបានលក់ទៅឱ្យឈ្មួញ (អាជ្ញាធរដែនដី មិនបានដឹងច្បាស់លាស់) ដូច្នេះសូមឱ្យក្រុមហ៊ុនសិក្សាឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងដោះស្រាយជាមួយពួកគាត់ឱ្យបានល្អ ដើម្បីចៀសវាងបញ្ហាជំនឿដីធ្លីផ្សេងៗកើតឡើង ។ តាមការប៉ាន់ស្មាន គំរោងអាចប៉ះពាល់ដល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋប្រមាណ45%នៃចំនួនប្រជាពលរដ្ឋទាំងមូល ។

• សំណូមពរ:

- សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយរកវិធីសាស្ត្រដោះស្រាយណា ដែលអាចជួយកែលំអដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋក្រីក្រ ដែលកំពុងរស់នៅក្នុង និងក្បែរទីតាំងគំរោង ។

៥.២.១.២. ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការចូលពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរឃុំភ្នំ

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិភាក្សាត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយលោក ឡេ ហើយ (មេឃុំ) លោក ហៀង សុភាន់ (មេភូមិកក់) និងលោក ហៀង សុទាន់ (មេភូមិរឹងតូច) កាលពីថ្ងៃទី23 ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ2010 នៅសាលាឃុំកក់ (រូបភាព29) ។ កិច្ចពិគ្រោះពិភាក្សានេះ ផ្តោតទៅភូមិដែលនៅក្បែរទីតាំងគំរោង និងដើម្បីធ្វើការសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) :

❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម: ចំនួនប្រជាពលរដ្ឋក្នុងកំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះមានការកើនឡើង ប៉ុន្តែកំនើនប្រជាពលរដ្ឋចំណាកស្រុកមិនមានទេ ។ គួរកត់សំគាល់ផងដែរថា នៅក្នុងឃុំនេះ ភូមិកាកក់ គឺជាភូមិមួយនៅក្បែរទីតាំងគំរោង ហើយប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនធំ (ប្រមាណ80%នៃប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិសរុប) មានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុងទីតាំងគំរោងតែម្តង ។ ស្ថានភាពអាកាសធាតុនៅក្នុងតំបន់នេះមានការជួបប្រទះភាពរាំងស្ងួតច្រើន ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យការ ដាំដុះដំណាំសណ្តែក និងស្រូវមិនសូវទទួលបានផលច្រើនទេ ។

តំបន់នេះសំបូរទៅដោយដីល្បាយក្រហម-ខ្មៅ ដែលជាប្រភេទដីមានជីជាតិសំរាប់ដាំដំណាំនានា ។ អាកាសធាតុមានសភាពប្រក្រតី ប៉ុន្តែនៅក្បែរតំបន់នេះ (ស្រុកអណ្តូងមាស) ធ្លាប់ទទួលរងនូវគ្រោះធម្មជាតិដូចជា ខ្យល់ព្យុះបាក់ផ្ទះ និងទឹកជំនន់កាលពីប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះ ។ ប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកសំខាន់ៗរួមមាន អូរកប អូរបាក់ និងអូរចង្វារ ។ ទោះបីយ៉ាងណា អូរចង្វារ និងដៃអូរផ្សេងៗទៀតទទួលរងនូវការគោកស្ទះស្ទើរតែទាំងអស់នៅរដូវប្រាំង ។ ប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ទឹកនៅក្នុងអូរទាំងនេះជាប្រចាំ ហើយក៏មិនធ្លាប់ដែលទទួលរងគ្រោះថ្នាក់ ឬពុលជាលក្ខណៈធ្ងន់ធ្ងរដែរ (ជួនកាលពុលចំណី ដោយសារបរិភោគត្រី ឬចំណីដែលទិញមកពីផ្សារ) ។ ជំងឺគ្រុនចាញ់ ដែលជាជំងឺធ្លាប់កើតមានច្រើនចំពោះប្រជាពលរដ្ឋក្នុងតំបន់ បានថយចុះយ៉ាងខ្លាំងមកទល់បច្ចុប្បន្ន ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋធ្លាប់

ទទួលបាននូវជំនាញក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហា (រូបប្រភេទប្រភេទដើម) ។ មូលហេតុពិតប្រាកដនៃជំនាញនេះ មិនមានសិក្សាទេ ។ ស្ថានភាពព្រៃឈើសព្វថ្ងៃ ស្ថិតជាព្រៃតុប ដែលមិនមានឈើមានតំលៃដូចជា ដើមបេង ដើមនាងនួន ដូចកាលពីសម័យមុនទៀតទេ លើកលែងតែឈើប្រភេទឈើទាល ស្រឡៅ កកោះ ដែលនៅមាន (ដើមឆ្នុង អង្កត់ផ្ចិតតូចៗ អាចនៅមានខ្លះ) ។ សត្វព្រៃធំៗក៏មិនមានទៀតដែរ ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀត នៅក្បែរទីតាំងគំរោងមានគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាក់កាល-ឧស្សាហកម្មកៅស៊ូរបស់ក្រុមហ៊ុន ជា មន្ទីរទួ ហើយគំរោងនេះធ្លាប់មានការប៉ះពាល់បញ្ហាដីធ្លីជាមួយប្រជាពលរដ្ឋដែរ ។

❖ វត្តមានគំរោង៖ ពួកគាត់ធ្លាប់ដឹងពីអំពើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុន ហើយក៏ធ្លាប់បានទៅដល់ទីស្នាក់ការរបស់ក្រុមហ៊ុនដែរ ក្នុងខណៈពេលបំពេញបេសកកម្មដោះស្រាយបញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លី (ស្រែ-ចំការ ព្រៃអារក្សអ្នកតា ព្រៃសហគមន៍) រវាងក្រុមហ៊ុន និងប្រជាពលរដ្ឋ។ បញ្ហាទាំងនេះបានស្លាប់ស្លាត់បន្ទាប់ពីបានធ្វើការដោះស្រាយដែលមានការចូលរួមពីសំណាក់ថ្នាក់ដឹកនាំក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល អាជ្ញាធរដែនដី និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ ពាក់ព័ន្ធនឹងគំរោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែដែករបស់ក្រុមហ៊ុន ពួកគាត់មិនមានមតិដ៏ទាស់ចំពោះគំរោងនេះទេ ព្រោះវាជាការសំរេចចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលមើលឃើញនូវការប្រើប្រាស់សក្តានុពលធនធានធម្មជាតិ (រ៉ែ) ដែលមានសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។ ទោះជាយ៉ាងនេះក្តី លោកក៏បានលើកឡើងនូវការបារម្ភមួយចំនួនដូចខាងក្រោម៖

- បារម្ភ៖
 - បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ដល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិកាចកប្រមាណ៨០% ។
 - បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ទៅលើគុណភាពទឹកអូរឬប្រភពទឹកផ្សេងៗទៀត ។
 - បារម្ភអំពីការបាត់បង់ព្រៃឈើ ។
 - បារម្ភអំពីការបំពុលខ្យល់ដែលអាចបង្កឡើងដោយសារការហុយធូលី មិនសូវមានទេ ។
- សំណូមពរ៖
 - សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើសំណងដល់ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានដីធ្លីស្រែ-ចំការប៉ះពាល់ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងអាចទទួលយកបាន,។
 - សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការសហការណ៍ឱ្យបានស្អិតរមួត ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរដែនដី និងវិទ្យាស្ថាន-សាស្ត្រដោះស្រាយបញ្ហាប៉ះពាល់នានាឱ្យបានល្អត្រឹមត្រូវ ។
 - សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោងដល់សហគមន៍មូលដ្ឋាន និងជូនដំណឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរដែនដី នៅពេលចាប់ផ្តើមមានសកម្មភាពណាមួយ ដើម្បីចៀសវាងបញ្ហា ឬជំលោះផ្សេងៗកើតឡើង ។

៥.២.១.៣. ការផ្សព្វផ្សាយ និងការថ្លែងពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិក្រុម

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិភាក្សាត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយលោកមេភូមិ អនុភូមិ សមាជិក និងប្រជាពលរដ្ឋ មូលដ្ឋាន កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅសាលាភូមិកក់ (រូបភាព២៩) ដើម្បីធ្វើការសាកសួរ ស្ទាបស្ទង់មតិ ជួប ពិភាក្សា និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម ពីព្រោះភូមិនេះជាភូមិមួយមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅ និងមានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុង ទីតាំងគំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។ ការពិគ្រោះយោបល់នេះបាន បង្ហាញឱ្យឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋមានចំណាប់អារម្មណ៍ ការបារម្ភ និងសំណូមពរដូចខាងក្រោម៖

- ធ្លាប់មានការកាប់ឈើនៅក្នុងទីតាំងគំរោង ដើម្បីធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករករ៉ែ និងដើម្បីធ្វើការសាងសង់ ទីស្នាក់ការ និងទីស្នាក់នៅប្រមាណ០២.៣.។
- ធ្លាប់មានការដោះស្រាយរបស់ក្រុមហ៊ុនអំពីបញ្ហាដែលធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការ និងទឹកអូរ (មិនបាន ដាក់លូត្រឹមត្រូវ ធ្វើឱ្យកប់អូរ ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ការរក្រតី) របស់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន។
- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ទៅលើដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងដីធ្លីសហគមន៍ និងដីធ្លីប្រពៃណី (ព្រៃ អារក្ស-អ្នកតា រុក្ខជាតិថ្នាំបុរាណ អនុផលព្រៃឈើ) ដែលប្រជាពលរដ្ឋគោរពជាទីសក្ការៈសំរាប់ប្រារព្ធពិធី សែនព្រេនជាដើម។
- បារម្ភអំពីដំណោះស្រាយរបស់ក្រុមហ៊ុនចំពោះដីធ្លីដែលបំប្លែងទុកសំរាប់គ្រួសារកើតថ្មី (ជាធម្មតានៅពេលបែក គ្រួសារ ប្រជាពលរដ្ឋតែងធ្វើការកាប់រានព្រៃបំប្លែងដើម្បីធ្វើជាកម្មសិទ្ធិ) ។ ដោយហេតុថាដីធ្លីស្រែ-ចំការមានសារៈ សំខាន់សំរាប់ការប្រកបរបរ និងចិញ្ចឹមជីវិតរបស់ពួកគាត់ ដូច្នេះក្នុងករណីនេះ តើក្រុមហ៊ុនអាចទុកដីធ្លីរបស់ពួក គាត់ឱ្យនៅដដែលបានឬទេ?
- បារម្ភខ្លាចក្រុមហ៊ុនស្នើសុំបន្ត ឬសុំអាជ្ញាប័ណ្ណថ្មី ដើម្បីប្តូរគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ខ្លួនពីការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែដែក ទៅ ជាគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀតដូចជា ដាំដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្ម (កៅស៊ូ) ។
- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ដល់គុណភាពទឹក ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋត្រូវការទឹកសំរាប់ជីវភាពរស់នៅប្រចាំថ្ងៃ ក៏ដូចជា សេចក្តីត្រូវការរបស់រុក្ខជាតិ និងសត្វដែរ។
- បារម្ភអំពីការបំពុលដោយសំលេង-រំញ័រ និងបំពុលខ្យល់ដោយសារធូលី មិនមានខ្លាំងទេ ព្រោះទីតាំងគំរោងនៅ ឆ្ងាយពីតំបន់ភូមិករនៅឡើយ។
- សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនសហការឱ្យបានល្អជាមួយប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងអាជ្ញាធរដែនដីដូចជា ការជូនដំណឹងដល់ពួក គាត់ មុននឹងចាប់ផ្តើមសកម្មភាពអនុវត្តន៍អ្វីមួយ។
- សុំឱ្យការវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុនផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍មូល- ដ្ឋានដូចជា ជួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវគមនាគមន៍ បណ្តាញចរន្តអគ្គិសនី និងបណ្តាញទឹកស្អាតជាដើម។

៥.២.១.៤. ការផ្សព្វផ្សាយ និងការជួបពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិកាចក

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិភាក្សាត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយលោកមេភូមិ អនុភូមិ សមាជិក និងប្រជាពលរដ្ឋ មូលដ្ឋាន កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅសាលាភូមិកក់ (រូបភាព២៩) ដើម្បីធ្វើការសាកសួរ ស្ទាបស្ទង់មតិ ជួប ពិភាក្សា និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម ពីព្រោះភូមិនេះជាភូមិមួយមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅ និងមានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុង ទីតាំងគំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។ ការពិគ្រោះយោបល់នេះបាន បង្ហាញឱ្យឃើញថា៖

- ❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម៖ ភូមិកាចក ជាភូមិមួយស្ថិតនៅជាប់ផ្នែកខាងលិចពាយព្យនៃទីតាំង គំរោង ហើយមានដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋជាច្រើនស្ថិតនៅក្នុងទីតាំងគំរោង។ ការតាំងទីលំនៅរបស់ ប្រជាពលរដ្ឋ កើតមានតាំងពីសម័យមុនមកម្ល៉េះ ហើយពួកគាត់ប្រកបមុខរបរធ្វើកសិកម្មជាចម្បង (ធ្វើចំការ ធ្វើ ស្រូវទាំងលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ និងពនេតចរ) ជាមួយនឹងមុខរបរបន្ទាប់បន្សំ ដូចជា ចិញ្ចឹមសត្វ ចាប់ត្រីតាមអូរ- ត្រពាំង និងការដាក់អន្ទាក់ចាប់សត្វព្រៃជាដើម។ មនុស្សចាស់ និងក្មេងនៅក្នុងភូមិនេះធ្លាប់មានបញ្ហារបួស ម្រាមដៃ-ជើង ដែលទាំងនេះអាចពាក់ព័ន្ធនឹងថ្នាំគីមី ដែលបានប្រើប្រាស់ ឬបាញ់ភាយនៅក្នុងកន្លែងណាមួយ។ ទោះបីជាយ៉ាងណា ការសិក្សាដើម្បីរកឱ្យឃើញមូលហេតុនេះមិនត្រូវបានធ្វើឡើងទេ។ បញ្ហាសុខភាពផ្សេងទៀត ដែលកើតមានរួមមាន គ្រុនរងារ គ្រុនផ្តាសសាយ ឈឺក្បាល ចុកពោះ គ្រុនពោះវៀន រលាកបំពង់ក (កើតមាន ច្រើនចំពោះក្មេងៗក្នុងរយៈពេល០២-០៣ឆ្នាំថ្មីៗនេះ) ។

ប្រជាពលរដ្ឋក្នុងកំឡុងពេលប៉ុន្មានឆ្នាំថ្មីៗនេះមានការកើនឡើង ប៉ុន្តែកំនើនប្រជាពលរដ្ឋចំណាកស្រុកមិនមាន ទេ។ គួរកត់សំគាល់ផងដែរថា ភូមិកាចក គឺជាភូមិមួយនៅក្បែរទីតាំងគំរោង ហើយប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនធំ (ប្រមាណ៨០%នៃប្រជាពលរដ្ឋក្នុងភូមិសរុប) មានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុងទីតាំងគំរោងតែម្តង។ ស្ថានភាព អាកាសធាតុនៅក្នុងតំបន់នេះមានការជួបប្រទះភាពរាំងស្ងួតច្រើន ដែលជាហេតុធ្វើឱ្យការដាំដុះដំណាំសណ្តែក និង ស្រូវមិនសូវទទួលបានទិន្នផលល្អច្រើនទេ។ ប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅក្នុងតំបន់នេះភាគច្រើនធ្វើចំការ និងដាំដំណាំ (ដំឡូង សណ្តែក ស្រូវ) ជាចម្បង និងមុខរបរបន្ទាប់បន្សំមានដូចជា កាប់ឈើ បរបាញ់ បំរើសេវាកម្ម (ធ្វើជា កម្មករ) ធ្វើអាជីវកម្ម និងប្រមូលអនុផលព្រៃឈើជាដើម។ ស្ថានភាពព្រៃឈើស្ថិតក្នុងសភាពថយចុះយ៉ាងខ្លាំង (ជាពិសេសចាប់តាំងពីឆ្នាំ២០០០) ដោយសារតែសកម្មភាពកាប់ឈើជាលក្ខណៈអនាធិបតេយ្យ និងការធ្វើស្រែ- ចំការជាលក្ខណៈពនេតចរ។ សត្វព្រៃក៏បាន បាត់បង់យ៉ាងខ្លាំងដែរ ដោយសារការបាត់បង់ទីជីវក និងការបរបាញ់។

ប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ទឹកដោយពឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងទៅលើទឹក ដែលមានប្រភពមកពីទឹកភ្លៀង និងទឹក នៅក្នុងអូរកប (មានទឹកពេញមួយឆ្នាំ ហើយច្រើន ឬតិចទៅតាមរដូវ និងភ្លៀងធ្លាក់) ។ ប្រជាពលរដ្ឋក៏បានប្រើ- ប្រាស់ទឹកដែលរោងអូរកប និងអូរបិបដែរ ប៉ុន្តែទឹកនៅក្នុងអូរនេះភាគច្រើនទទួលរងនូវការគោករឹងស្ងួត។ គួរ-

កត់សំគាល់ផងដែរថា ទោះបីជាមិនមានប្រភពច្បាស់លាស់ ពួកគាត់ធ្លាប់ត្រូវបានគេ (អង្គការ និងមន្ត្រីថ្នាក់លើ រាជរដ្ឋាភិបាល) ប្រាប់ឱ្យដឹងថាមានគំរោងបំប្លែងដីទុកសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ។

❖ វត្តមានគំរោង: ពួកគាត់បានដឹងពីយ៉ាងច្បាស់អំពីគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុន ព្រោះគំរោងនេះបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ពួកគាត់ ហើយជាមួយគ្នានេះដែរ ពួកគាត់បានលើកឡើងនូវចំណាប់អារម្មណ៍ ការបារម្ភ និងសំណូមពរ ដូចតទៅ:

• ចំណាប់អារម្មណ៍ និងការបារម្ភ:

- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ដីធ្លី (ស្រែ-ចំការ ព្រៃឈើទឹក) ទាំងលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ និងពនេចរ ។
- បារម្ភអំពីការបាត់បង់ការងារ (ក្រុមហ៊ុនបានបញ្ឈប់ការងារប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនពីគំរោង ដោយមិនបានជូនដំណឹងទុកជាមុន) ។
- បារម្ភដោយមិនដឹងថាហេតុអ្វីបានជាក្រុមហ៊ុនបាញ់ថ្នាំក្រហមតាមដើមឈើ និងកន្លែងផ្សេងៗនៅក្នុងដីធ្លី ស្រែ-ចំការរបស់ ពួកគាត់ ។
- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ដល់គុណភាពដី ដែលក្លាយទៅជាគ្មានជីជាតិបន្ទាប់ពីដីស្រែទាប់លើត្រូវបានកាយចេញ ហើយដីដែលលុបមកវិញមិនអាចធ្វើការដាំដុះបាន ។
- បារម្ភអំពីដំណោះស្រាយរបស់ក្រុមហ៊ុន ចំពោះផលដំណាំ និងដើមឈើដែលមានអាយុ និងផ្តល់ទិន្នផលច្រើននៅក្នុងដីរបស់ពួកគាត់ ។
- បារម្ភអំពីការបាត់បង់ព្រៃបំប្លែង ដែលជាទីជីវភាពរបស់សត្វ និងជាទីសក្ការៈបូជា (អារក្ស-អ្នកតា) របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ។
- ក្រុមហ៊ុនមិនបានជូនដំណឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋអំពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួនដូចជាកាប់រានព្រៃ និងចំការ ដើម្បីធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករករ៉ែជាដើម ។
- នៅពេលបំប្លែងការងារជូនក្រុមហ៊ុន គឺប្រជាពលរដ្ឋធ្វើការតាមការបញ្ជារបស់ក្រុមហ៊ុនដូចជា ឱ្យកាប់ឈើ ហើយនៅពេលដែលឈើនោះដួលរលំលើចំការអ្នកស្រុក ក្រុមហ៊ុនសន្យាថានឹងធ្វើសំណង ប៉ុន្តែក្រុមហ៊ុនមិនបានធ្វើទេ ។
- មានការប៉ះពាល់ដល់សតិអារម្មណ៍ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងបុគ្គលិក-កម្មករ (ធ្វើការងារដោយប្រកាន់ពូជសាសន៍ជាដើម) ។

• សំណូមពរ:

- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនជូនដំណឹង និងសហការស្ថិតមុតជាមួយប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន អាជ្ញាធរដែនដី និងរាជរដ្ឋាភិបាល (ជូន ដំណឹងនៅពេលដែលត្រូវការដីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងភូមិ) ។

- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការតាមច្បាប់ និងស្របច្បាប់ ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនជូនដំណឹង និងពន្យល់ដល់បុគ្គលិក-កម្មករអំពីមូលហេតុនៃការបញ្ឈប់ការងារ ។

៥.២.២. ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរស្រុកអូរយ៉ាដាវ

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក ដក ស (អភិបាលស្រុក) និងលោក កប សារឿន (អភិបាលរងស្រុក) កាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅសាលាស្រុកអូរយ៉ាដាវ (រូបភាព២៣) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម (គួរកត់សំគាល់ផងដែរថា ការរៀបរាប់មានដូចខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) :

- * ប្រជាសាស្ត្រ និងការតាំងទីលំនៅរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ: ប្រជាពលរដ្ឋដែលមកតាំងទីលំនៅក្នុងស្រុកអូរយ៉ាដាវ កើតមានចាប់តាំងពីយូរឆ្នាំមកហើយ ដែលនៅពេលនោះប្រជាពលរដ្ឋភាគច្រើនជាជនជាតិដើមភាគតិច ។ ក្រោយមកចំនួនប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះមានការកើនឡើងជាបន្តបន្ទាប់ រួមជាមួយនឹងកំនើនចំនួនប្រជាពលរដ្ឋចំណាកស្រុកមកពីតំបន់ផ្សេងៗទៀតផងដែរ ដែលរួមមានទាំងប្រជាពលរដ្ឋជនជាតិខ្មែរ និងខ្មែរ-អ៊ីស្លាម ហើយមកទល់បច្ចុប្បន្នប្រជាពលរដ្ឋមានចំនួនរហូតដល់ប្រមាណជាង៣.២០០គ្រួសារ (ស្មើនឹងប្រមាណ១៥.៤០០នាក់) ។ ភាគច្រើននៃប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ គឺរស់នៅតាមបណ្តោយផ្លូវជាតិ និងផ្លូវលំផ្សេងៗនៅក្នុងភូមិ-ឃុំ ។ ការកើនឡើងនូវចំនួនប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះ គឺដោយសារមានការអភិវឌ្ឍន៍សង្គម និងសេដ្ឋកិច្ចដូចជា វត្តមានផ្លូវជាតិ-ផ្លូវលំល្អៗ និងប្រភេទដីមានជីវជាតិជាច្រើន ដែលផ្តល់ការងាយស្រួលដល់ពួកគាត់ក្នុងការប្រកបមុខរបរផ្សេងៗ ។
- * ស្ថានភាពសង្គម: ប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងតំបន់ស្រុកអូរយ៉ាដាវ ភាគច្រើនប្រកបមុខរបរ ធ្វើចំការ (ប្រមាណ៨០%) ដាំដំណាំ និងបន្លែ (ដូង សណ្តែក ពោត ស្វាយចាន់ទី: គ្រួសារខ្លះមានដីរហូតដល់ទំហំ ០២-២,៥០ហិ.ត./គ្រួសារ) ក្នុងរយៈពេលពេញមួយឆ្នាំ និងមុខរបរបន្ទាប់បន្សំផ្សេងទៀតដូចជា កាប់ឈើ បរិក្ខេប ចាប់ត្រី បំរើសេវាកម្ម (ធ្វើជាកម្មករ) ធ្វើអាជីវកម្ម និងប្រមូលអនុផលព្រៃឈើ (ដងជ័រឈើ) ។ ប្រជាពលរដ្ឋទាំងនេះប្រើប្រាស់ទឹកដោយពឹងផ្អែកស្ទើរតែទាំងស្រុងទៅលើទឹកដែលមានប្រភពមកពីទឹកភ្លៀង (ជាពិសេសសំរាប់ធ្វើស្រែ-ចំការ និងដាំដំណាំ) ទឹកតាមដងអូរ និងអណ្តូងទឹកច្រប់ ។ គួរកត់សំគាល់ផងដែរថា ទោះបីជាមានអណ្តូងស្នប់នៅតាមភូមិ-ឃុំក៏ដោយ ក៏ពួកគាត់និយមប្រើប្រាស់អណ្តូងទឹកច្រប់សំរាប់គេហដ្ឋានដូចជា សំរាប់បរិភោគ និងដាំស្លជាដើម ។ គុណភាពទឹកមិនធ្លាប់មានការបំពុលទេមកទល់បច្ចុប្បន្ន លើកលែងតែការពុលចំណីអាហារដែលបង្កឡើងដោយការបរិភោគបន្លែទិញមកទីផ្សារ ។ បណ្តាញចរន្តអគ្គិសនីពុំទាន់មានទេ ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋប្រើប្រាស់ភ្លើងអាកុយសំរាប់ការបំភ្លឺ ចំណែកឯថាមពលប្រើប្រាស់សំរាប់ចំអិនអាហារវិញ បានមកពីការរើសឈើ ឬកាប់ឈើមួយចំនួននៅក្នុង និងក្បែរតំបន់ ។

ម៉្យាងទៀត ទោះបីជានៅក្នុងស្រុកពុំមានសាលារៀនច្រើនគ្រប់គ្រាន់ក៏ដោយ ក៏ភាគច្រើននៃប្រជាពលរដ្ឋបាន ចូលរៀន ហើយខ្លះបន្តការសិក្សាថ្នាក់ឧត្តមសិក្សានៅទីរួមខេត្តទៀតផង (ចំនួនតិចតួចបំផុត៖ ប្រមាណ០៣-០៤ នាក់) ។ បញ្ហាសុខភាពដែលកើតមានរួមមាន គ្រុនផ្តាសាយ គ្រុនឈាម គ្រុនចាញ់ (តិចតួច) និងរោគស្រ្តី (ជាពិសេសផ្នែកសម្ភព ប៉ុន្តែបច្ចុប្បន្នអត្រាគ្រោះថ្នាក់ធ្ងន់ធ្ងរបានថយចុះ ដោយសារមានការអប់រំពីបណ្តាអង្គការ និងស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ) ។ ជាទូទៅពួកគាត់តែងធ្វើការព្យាបាលជំងឺដោយចូលសំរាកព្យាបាលនៅក្នុងពេទ្យឯកជន និង រដ្ឋ ចំណែកឯការប្រើប្រាស់ឱសថបុរាណនៅមានខ្លះៗដែរ ។ ក្នុងករណីស្ថានភាពជំងឺពុំបានធូរស្បើយ ពួកគាត់ធ្វើការ បន់ស្រន់ និងសែនព្រេនអារក្ស-អ្នកតាតាមប្រពៃណី និងទំលៀមទំលាប់ពីបុរាណរបស់ពួកគាត់ ។ ចំពោះបងប្អូនជន ជាតិដើមភាគតិច ពួកគាត់មានការជួយគ្នាណាស់ក្នុងការព្យាបាលជំងឺដូចជា ឱ្យខ្ចីលុយ និងចែកចំណីអាហារគ្នា ជាដើម ។ សម្បត្តិវប្បធម៌ ឬសំណង់បុរាណពុំមានទេ លើកលែងតែបងប្អូនជនជាតិដើមភាគតិចទំពួន និងចារាយ ដែលពួកគាត់នៅគោរពបូជាចំពោះទីសក្ការៈដូចជា ព្រៃ ដើមឈើ ឬថ្មប៉ុណ្ណោះ (ទីតាំងមិនកំណត់ច្បាស់លាស់) ។

❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងបរិស្ថាន-ធម្មជាតិ៖ ស្រុកអូរយ៉ាដាវ មានអំណោយផលផ្នែកធម្មជាតិដូចជា ដីឈ្មាយក្រហម- ខ្មៅដែលប្រភេទដីមានជីជាតិសំរាប់ការដាំដុះដំណាំផ្សេងៗ ហើយពុំធ្លាប់កើតមាននូវគ្រោះមហន្តរាយធម្មជាតិ ដូចជា ខ្យល់ព្យុះ ឬទឹកជំនន់ឡើយ លើកលែងតែអាកាសធាតុដែលធ្លាប់កើតមានភាពរាំងស្ងួតមួយចំនួន ។ តំបន់ នេះមានប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកមួយចំនួនដូចជា ទឹកអូរ ទឹកជ្រលងអូរ ដែលមានតែមួយចំនួនប៉ុណ្ណោះមានទឹកខូបប្រាំង- វស្សា ។ ស្ថានភាពព្រៃឈើកាលពីជំនាន់មុនៗ គឺមានដើមឈើល្អៗ និងមានតំលៃច្រើន ប៉ុន្តែឆ្លងកាត់សម័យជាច្រើន មកទល់បច្ចុប្បន្ន ស្ថានភាពព្រៃឈើទាំងនេះមានការប្រែប្រួលច្រើនហើយភាគច្រើននៃឈើល្អៗក៏បានបាត់បង់ដែរ ។ ការប្រែប្រួលនេះបណ្តាលមកពីកត្តាជាច្រើនដូចជា ការកាប់ព្រៃ (ជាពិសេសការកាប់ឈើខុសច្បាប់) ការរានព្រៃ ធ្វើស្រែ-ចំការជាលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ ឬពនេចរជាដើម ។ ចំណែកឯស្ថានភាពសត្វព្រៃវិញ ក៏មានទំនោរស្របគ្នានឹង ស្ថានភាពព្រៃឈើដែរ ។ សត្វព្រៃសំខាន់ៗមួយចំនួនធំត្រូវបានបាត់បង់ ហើយសត្វដែលនៅមានជួបប្រទះដូចជា សត្វ ឈ្នួស ប្រម៉ា ទន្សាយ ជ្រូកព្រៃ ក៏ទទួលរងនូវការគំរាមកំហែងខ្លាំងក្លាដែរ ដោយសារសកម្មភាពបរបាញ់ និងដាក់ អន្ទាក់ស្ទើរគ្រប់ទីកន្លែងពីសំណាក់ជនខិលខូច ។

❖ ការពិគ្រោះយោបល់ និងពិភាក្សានេះក៏បានបង្ហាញឱ្យឃើញផងដែរថា ពួកគាត់ធ្លាប់បានដឹងពីអំពើគំរាមកំហែងអភិវឌ្ឍន៍ និងតំបន់ស្នើសុំធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែរបស់ក្រុមហ៊ុន ដោយសារពួកគាត់ធ្លាប់ចូលរួមសហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធផ្សេងៗ ទៀតក្នុងការដោះស្រាយបញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋកន្លងមក ដែលក្នុងនោះមានការចូលរួមពី សំណាក់ឯកឧត្តម ស៊ុយ សែម រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ផងដែរ ។ នៅក្នុងពេលនោះ ក៏មានការ ចែកអង្ករ និងអំណោយសំភារៈប្រើប្រាស់ផ្សេងៗដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ។ ពួកគាត់ខ្លះពុំព្រមទទួលយកអំណោយទាំង នោះទេ ប៉ុន្តែក្រោយមកទើបព្រមទទួលយក ដោយសារក្រុមហ៊ុនបានបង្ហាញអំពីនីតិវិធីដោះស្រាយលើបញ្ហាប៉ះ-

ពាល់ដីធ្លីទាំងនោះ ដោយទទួលសងជាទឹកប្រាក់ទ្វេដង ទៅលើទិន្នផល (ផលកំរៃ) ដែលប្រជាពលរដ្ឋម្ចាស់ដីធ្លី ទទួលបានពីការដាំដុះពេញមួយឆ្នាំនៅក្នុងដីធ្លីរបស់ពួកគាត់។ បន្ទាប់ពីបានដោះស្រាយបញ្ហាទាំងនេះរួមគ្នាមក ការ សហការរវាងអាជ្ញាធរដែនដី និងក្រុមហ៊ុនបានល្អឡើង ហើយប្រជាពលរដ្ឋក៏មានសេចក្តីត្រេកអរផងដែរ នៅពេល ដែលបានដឹងថា ពួកគាត់នឹងត្រូវបានជ្រើសរើសឱ្យចូលរួមការងារនៅពេលដែលក្រុមហ៊ុនដំណើរការអាជីវកម្ម។ ជាមតិរបស់អាជ្ញាធរដែនដី ពួកគាត់ក៏ពុំមានមតិជំទាស់ចំពោះវគ្គមានក្រុមហ៊ុនមកធ្វើការអភិវឌ្ឍន៍នៅក្នុងតំបន់នេះ ទេ ព្រោះពួកគាត់ក៏បានដឹងដែរថា វាជាការសំរេចចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ ពួកគាត់បានលើក ឡើងនូវចំណាប់អារម្មណ៍ និងសំណូមពរមួយចំនួនដូចតទៅ៖

- ចំណាប់អារម្មណ៍៖
 - បានឮទៅលើការសហការគ្នារវាងអាជ្ញាធរដែនដី ប្រជាពលរដ្ឋ និងក្រុមហ៊ុន ព្រោះបញ្ហាកើតមានកន្លង មកបណ្តាលមកពីការខ្វះការសហការគ្នា។
 - បានឮទៅលើការសំរួលសំរួលជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ ព្រោះប្រជាពលរដ្ឋនីមួយៗខុសៗគ្នាដែលមួយចំនួន អាចងាយស្រួលក្នុងការជឿជាក់លើការបកស្រាយ ឬបញ្ចុះបញ្ចូលពីភាគីខាងក្រៅ (ឧ. អង្គការ ឬប្រើ ឈ្មោះជាអង្គការ) និងបង្កឱ្យកើតមានបញ្ហាផ្សេងៗដោយសារខ្វះការសហការគ្នា និងដោយសារប្រជា- ពលរដ្ឋពុំបានយល់ដឹងច្បាស់អំពីច្បាប់។
 - បានឮខ្លាចបាត់បង់ការរកអនុផលព្រៃឈើ និងការចាប់ត្រីរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។
 - បានឮអំពីការជាន់ទីតាំងជាមួយក្រុមហ៊ុនអភិវឌ្ឍន៍ផ្សេងទៀតដូចជា គំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដីសម្បទានសេដ្ឋ- កិច្ចរបស់ក្រុមហ៊ុន ជា ថ្មីវិទ្យុ ជាដើម។
 - មិនមានការបានឮនូវអំពីការបំពុលទឹកនោះទេ ព្រោះស្ថានភាពទឹកហូរ គឺហូរចុះទៅតំបន់ខាងក្រោម (មិនមែនស្រុកអូរយ៉ាដាវទេ)។
- សំណូមពរ៖
 - សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនសហការជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី ក៏ដូចជាជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ ឱ្យបានស្អិតរមួត ដើម្បីរួម គ្នាដោះស្រាយបញ្ហាផ្សេងៗកើតឡើង។
 - សូមឱ្យធ្វើការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយរដ្ឋបាលព្រៃឈើ ដើម្បីក្តាប់ឱ្យបាននូវព័ត៌មានទាក់ទងនឹងការកាប់ ព្រៃឈើដោយមាន ឬគ្មានការអនុញ្ញាតិដែលការកាប់ព្រៃឈើមួយចំនួនអាចប៉ះពាល់ដល់ប្រជាពលរដ្ឋ។

៥.២.២.១. ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការចូលពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរឃុំឃាំង

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក សេវ ថ្នាន (មេឃុំ) និងលោកជំទាវ និងសមាជិកឃុំ កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ (រូបភាព២៩) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម (ផ្ដោត សំខាន់ទៅលើភូមិដែលនៅក្បែរទីតាំងគំរោង ហើយការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តង ទៀតទេ) :

❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម: ប្រជាពលរដ្ឋមកតាំងទីលំនៅនៅក្នុងតំបន់នេះ កើតមានចាប់តាំងពី មុនសម័យសម្តេចឪ ក្នុងទស្សវត្ស១៩៥០មកម្ល៉េះ ហើយបន្តរស់នៅរហូតមកដល់បច្ចុប្បន្ន ។ ភូមិដែលនៅក្បែរទីតាំង គំរោង គឺភូមិប្រឡេ ដែលប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនធំមានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុងទីតាំងគំរោង ។ ស្ថានភាពព្រៃឈើនៅ ក្នុងតំបន់នេះទទួលរងនូវការប្រែក្លាយជាច្រើន ហើយវត្តមានដើមឈើមានតំលៃ (ប្រភេទបេង នាងនួន ធុង) មិន សូវឃើញមានទៀតទេនៅពេលបច្ចុប្បន្ន លើកលែងតែដើមឈើប្រភេទស្រឡៅ ឈើទាល សុក្រមជាដើម ។ ការ បាត់បង់នូវឈើមានតំលៃទាំងនេះ ដោយសារការកាប់យកទៅលក់ពីសំណាក់ប្រជាពលរដ្ឋ និងជាពិសេសដោយសារ ការកាប់ខុសច្បាប់របស់ជនខឹងខូច ។ សត្វព្រៃដែលនៅជួបប្រទះរួមមាន សត្វប្រើស ឈ្នួស ខ្លាឃ្មុំ (មិនងាយ ឃើញ) ចំណែកសត្វថ្នាក់ធំៗដូចជា សត្វខ្លា និងដំរី មិនមានទេ ។

❖ វត្តមានគំរោង: លោកធ្លាប់ដឹងពីអំពីគំរោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែរបស់ក្រុមហ៊ុន ដែលស្ថិតនៅក្បែរភូមិ-ឃុំរបស់គាត់ ហើយលោកក៏បានដឹងពីអំពីបញ្ហាប៉ះពាល់លើដីធ្លីស្រែ-ចំការ និងបញ្ហាផ្សេងៗទៀតពាក់ព័ន្ធនឹងការខ្វះការសហការ រវាងក្រុមហ៊ុននិងអាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋដូចជា ការមិនជូនដំណឹងដល់ពួកគាត់នៅពេលចំណុចសិក្សាស្រាវ- ជ្រាវរុករករ៉ែ (បាញ់ថ្នាំក្រហមតាមដើមឈើ រានដីសំរាប់ទីតាំងចំណុចសិក្សាជាដើម) ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ លោក បានលើកឡើងនូវកិច្ចការ និងសំណូមពរដូចតទៅ:

• ការការពារ:

- ការម្តងទៅលើការប៉ះពាល់ដល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការអចិន្ត្រៃយ៍ និងពនេចររបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដែលមាននៅក្នុង ទីតាំងគំរោងរបស់ក្រុមហ៊ុន និងខ្លាចមានការគំរាមគំហែងពីសំណាក់ជនផ្សេងៗ ។
- ការម្តងទៅលើការប៉ះពាល់ដល់ព្រៃសហគមន៍ភូមិប្រឡេ (មិនទាន់ចេញជាផ្លូវការ ប៉ុន្តែស្ថិតនៅក្នុង ស្ថានភាពជាគំរោងរបស់ខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើ) និងព្រៃឈើ ឬផ្ទៃមួយចំនួនដែលជាទីសក្ការៈបូជា ឬ បន់ស្រន់របស់ប្រជាពលរដ្ឋតាំងពីយូរយារណាស់មកហើយ (ទីតាំងមិនកំណត់ច្បាស់លាស់) ។
- ការម្តងខ្លាចប៉ះពាល់ដល់ទីសក្ការៈបូជារបស់ជនជាតិនៅក្នុងតំបន់ភ្នំទ្រូ និងភ្នំដូង ប៉ុន្តែលោកមិនទាន់អាច បញ្ជាក់បានច្បាស់លាស់អំពីចំណុច ឬទីតាំងពិតប្រាកដនៅឡើយទេ ។ ក្នុងករណីប្រសិនបើការសិក្សាបាន

បង្ហាញថា ចំណុច ឬទីតាំងសក្ការៈបូជាភ្នំព្រួញ និងភ្នំដូង មានសក្តានុពលធនធានវៃ តើអាចចៀសមិនធ្វើ អាជីវកម្មវិញបានដែរ ឬអត់ ។

- បាម្តៅទៅលើការបំពុលទឹកដែលជាប្រភពសំរាប់ប្រជាពលរដ្ឋ ព្រោះសកម្មភាពអាជីវកម្មវិញ យ៉ាងហោច ណាស់ក៏អាចមានប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់បន្តិចបន្តួច ។

• សំណូមពរ:

- សូមឱ្យធ្វើការពិចារណាកលទ្ធភាពទុក ឬកាត់ក្បែរដី ដែលជាទីសក្ការៈបូជារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ទោះបី ជាដីនេះមានសក្តានុពលធនធានវៃក៏ដោយ ហើយក្នុងករណីដែលមិនត្រូវការសំណង ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនដោះស្រាយបញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ឱ្យបានល្អ និងសមស្រប អាចទទួលយកបាន ។

៥.២.២.២. ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការជួបពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរឃុំសោម

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក សល់ គួន (មេឃុំ) កាលពីថ្ងៃទី២០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ (រូបភាព២៩) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម (ផ្ដោតសំខាន់ទៅលើភូមិដែលនៅក្បែរ ទីតាំងគំរោង ហើយការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។ លោកឆ្លាប់បានដឹងពី អំពីគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាក់កាល-ឧស្សាហកម្មកៅស៊ូរបស់ក្រុមហ៊ុន ជា ចំនួន ប៉ុន្តែលោកមិនបានដឹងពីអំពីវត្តមាន គំរោងធ្វើអាជីវកម្មវិញរបស់ក្រុមហ៊ុនទេ ។ ដោយហេតុនេះហើយ ស្ថានភាពទូទៅ និងការប៉ះពាល់ផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹង គំរោងរបស់ក្រុមហ៊ុន គឺលោកមិនបានដឹងទេ ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី លោកបានសំណូមពរឱ្យក្រុមហ៊ុនសហការជាមួយ អាជ្ញាធរដែនដីឱ្យបានល្អ ដើម្បីតាមដានការងារផ្សេងៗពាក់ព័ន្ធនឹងដំណើរការ និងការវិវត្តន៍នៃគំរោង ។

៥.២.២.៣. ការផ្សព្វផ្សាយ និងការជួបពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិប្រឡេង

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិភាក្សាត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយលោកមេភូមិ អនុភូមិ សមាជិក និងប្រជាពលរដ្ឋ មូលដ្ឋាន កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅសាលាភូមិកក់ (រូបភាព២៩) ដើម្បីធ្វើការសាកសួរ ស្ទាបស្ទង់មតិ ជួប ពិភាក្សា និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម ពីព្រោះភូមិនេះជាភូមិមួយមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅ និងមានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុង ទីតាំងគំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។ ការពិគ្រោះយោបល់បាន បង្ហាញឱ្យឃើញថា ថ្នាក់ឃុំ-ស្រុកបានដឹងពីអំពីគំរោងសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករកវិញ និងគំរោងធ្វើអាជីវកម្មវិញដែររបស់ ក្រុមហ៊ុន ប៉ុន្តែប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋានមិនធ្លាប់បានដឹងពីអំពីគំរោងទាំងនេះទេ ។ ការពិគ្រោះយោបល់នេះបានបង្ហាញឱ្យ ឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋមានចំណាប់អារម្មណ៍ ការបាម្តៅ និងសំណូមពរដូចខាងក្រោម:

- ចំណាប់អារម្មណ៍ និងការបារម្ភ:

- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ព្រៃឈើតំបន់ការពារសហគមន៍ (ព្រៃអារក្ស-អ្នកតា) និងអំពីការបាត់បង់ប្រពៃណីវប្បធម៌ក្នុងតំបន់ដែលប្រជាពលរដ្ឋតែងគោរពបូជា (ទីតាំងពិតប្រាកដអំពីព្រៃទាំងនេះ មិនបានកំណត់ច្បាស់លាស់ទេនៅពេលនេះ) ។ ដីសហគមន៍ភូមិប្រឡូនៅចំណុចតំបន់ភ្នំទ្រូ និងភ្នំដូងមានប្រមាណ៤៨៤ហិកតា ។
- បារម្ភអំពីការមិនលុបដីទៅលើដែលបានកាយរួច ទោះបីជាមានមួយចំនួនបានលុបវិញហើយក៏ដោយ ។
- បារម្ភអំពីការបោះបង្គោល និងបាញ់ថ្នាំក្រហមតាមដើមឈើ និងកន្លែងផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ពួកគាត់ ដោយសារមិនដឹងថាមូលហេតុច្បាស់លាស់ (សិក្សាក្នុងជំរៅប៉ុន្មាន លើសពី ៨០ម. ឬយ៉ាងណា?) ។
- បារម្ភខ្លាចបាត់បង់ដីធ្លីដោយគ្មានការធ្វើសំណងពីក្រុមហ៊ុន និងខ្លាចការធ្វើសំណងរបស់ក្រុមហ៊ុន មិនបានមកដល់ដៃប្រជាពលរដ្ឋរងគ្រោះផ្ទាល់ ។
- បារម្ភអំពីការបំពុលទឹក ដោយសារការប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់របស់ក្រុមហ៊ុន ។
- បារម្ភអំពីការបាត់បង់ព្រៃឈើ អាចបង្កឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដូចជា ខ្យល់ព្យុះ និងការបាក់ដីជាដើម ។

- សំណូមពរ:

- សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនដាក់ពិន័យតឹងរឹងចំពោះបុគ្គលិក-កម្មកររបស់ខ្លួន ដោយមិនឱ្យធ្វើការកាប់បំផ្លាញផលដំណាំរបស់ប្រជាពលរដ្ឋដោយគ្មានការអនុញ្ញាត ។
- សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើទំនាក់ទំនងជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរដែនដី មុននឹងធ្វើសកម្មភាពអ្វីមួយនៅក្នុងដីធ្លីកម្មសិទ្ធិទាំងនោះ ។
- សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍មូលដ្ឋានដូចជា ជួយឧបត្ថម្ភជាវិកា ឬសម្ភារផ្សេងៗដល់កុមារកំព្រា និងស្ត្រីមេម៉ាយនៅក្នុងភូមិនៅពេលដែលដំណើរការអភិវឌ្ឍរបស់ខ្លួន ។
- សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនជូនដំណឹង និងមកជួបសំណេះសំណាលជាមួយប្រជាពលរដ្ឋ និងអាជ្ញាធរមូលដ្ឋាននៅពេលដែលទទួលបានការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាល (អាជ្ញាប័ណ្ណ) ឱ្យដំណើរការគំរោងរបស់ខ្លួន ។

៥.២.២.៤. ការផ្សព្វផ្សាយ និងការជួបពិភាក្សាជាមួយអាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិសោចគល់

ការផ្សព្វផ្សាយអំពីគំរោង និងការពិភាក្សាត្រូវបានធ្វើឡើងជាមួយលោកមេភូមិ អនុភូមិ សមាជិក និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន កាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅសាលាក្រុមភូមិកក់ (រូបភាព២៩) ដើម្បីធ្វើការសាកសួរ ស្ទាបស្ទង់មតិ ជួបពិភាក្សា និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម ពីព្រោះភូមិនេះជាភូមិមួយមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅ និងមានដីធ្លីស្រែ-ចំការនៅក្នុង

ទីតាំងគំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។ ការពិគ្រោះយោបល់នេះបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា ប្រជាពលរដ្ឋមានចំណាប់អារម្មណ៍ ការបារម្ភ និងសំណូមពរដូចខាងក្រោម៖

- ចំណាប់អារម្មណ៍ និងការបារម្ភ៖
 - បារម្ភអំពីដំណោះស្រាយរបស់ក្រុមហ៊ុនចំពោះដីធ្លីដែលប៉ះពាល់ និងការសងដីជូនម្ចាស់ដីវិញបន្ទាប់ពីជិកយកវិញ ។
 - បារម្ភអំពីអ្នកចង្វារ ដោយសារខ្លាចសកម្មភាពរបស់ក្រុមហ៊ុនធ្វើឱ្យលុបអ្នកនេះបាត់ (អ្នកនេះនៅមានត្រី) ។
 - បារម្ភអំពីការបោះបង្គោល និងបាញ់ថ្នាំក្រហមតាមដើមឈើ និងកន្លែងផ្សេងៗរបស់ក្រុមហ៊ុននៅក្នុងដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ពួកគាត់ ដោយសារដឹងថាមូលហេតុច្បាស់លាស់ ។
 - បារម្ភខ្លាចក្រុមហ៊ុនបន្តមិនរាយការណ៍ការពិត (រាយការណ៍ថាអត់មានវីរ៉ូ ប៉ុន្តែលួចធ្វើស្ងាត់ៗ) ។
 - បារម្ភអំពីការមិនគោរពពាក្យសន្យារបស់ក្រុមហ៊ុន ព្រោះបទពិសោធន៍ធ្លាប់កើតមានរួចមកហើយ ដោយក្រុមហ៊ុនផ្សេងបានធ្វើការសន្យាថា បន្ទាប់ពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវរួច ក្រុមហ៊ុននឹងរៀបចំលុបរណ្តៅ និងធ្វើផ្លូវឱ្យបានល្អ ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងមិនបានធ្វើអ្វីទាំងអស់ ។
 - បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ដល់សតិអារម្មណ៍របស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដោយសារសកម្មភាពចរាចរយានយន្តដឹកជញ្ជូនរបស់ក្រុមហ៊ុន ដែលបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ដំណាំរបស់ប្រជាពលរដ្ឋផ្សេងៗ (ចំការស្វាយចាន់ទី) ។
- សំណូមពរ៖
 - សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការគោរពប្រពៃណី-ទំលៀមទំលាប់របស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ពីព្រោះជាប្រពៃណី-ទំលៀមទំលាប់ ប្រជាពលរដ្ឋតែងធ្វើការគោរព និងសែនព្រេននៅពេលដែលមានការរុះរើ ឬផ្លូវទីតាំងដី-ធ្មេផ្សេងៗ ។
 - សុំឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការដោះស្រាយបញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លីប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងអាចទទួលយកបាន ។

៥.២.៣. ការស្ទង់មតិ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ទីរឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលខេត្ត

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក ហែម វណ្ណចន (ប្រធានមន្ទីរឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ខេត្តរតនគិរី) កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅមន្ទីរឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលខេត្ត (រូបភាព៣០) ត្រូវបានធ្វើឡើងដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែមអំពីស្ថានភាពទូទៅនៅក្នុងតំបន់គំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។

- ❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម: តំបន់គំរោង គឺជាតំបន់ខ្ពង់រាប និងសំបូរដោយកូនភ្នំ ហើយមានដីប្រភេទដីក្រហមដែលមានជីជាតិសំរាប់វិស័យកសិកម្ម។ ដោយសារប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកមានតិចតួចនៅក្នុងតំបន់គំរោង ក្រុមហ៊ុនត្រូវស្វែងរកប្រភពទឹកបន្ថែម ដោយសារគំរោងអាជីវកម្មវីរីនឹងត្រូវការទឹកប្រើប្រាស់ច្រើន ហើយទឹកដែលមានប្រភពមកពីអូរកប អាចមិនមានគ្រប់គ្រាន់តាមតំរូវការ។ ដូច្នេះក្រុមហ៊ុនត្រូវប្រើប្រាស់ទឹកជាលក្ខណៈវិលវិញ (Recycle) ឬធ្វើអាងស្តុកទឹក។ នៅក្នុងទីតាំងគំរោង មិនមានការធ្វើអាជីវកម្មវីរបែបអាណាធិបតេយ្យទេ លើកលែងតែតំបន់ផ្សេងៗ។ កន្លងមកធ្លាប់មានការធ្វើសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចសំរាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិកម្ម និងកសិ-ឧស្សាហកម្មនៅក្នុងតំបន់គំរោង។ ជាទូទៅគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដំណាំកសិ-ឧស្សាហកម្មកៅស៊ូ មិនមានការប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់ទឹកទេ ប៉ុន្តែអាចមានការប៉ះពាល់ខ្លាំងប្រសិនបើសកម្មភាពទាំងនេះលើសពីការដាំដំណាំកៅស៊ូ (ឧ. លូតធ្វើអាជីវកម្មវីរីខុសច្បាប់)។ បច្ចុប្បន្នបញ្ហានេះមិនទាន់បានកើតឡើងនៅឡើយទេ ប្រសិនបើមាន មន្ទីរនឹងរៀបចំក្រុមការងារចុះធ្វើការសិក្សា។

សកម្មភាពកាប់ឈើឃើញថាមានការកើតឡើងច្រើន នៅក្នុងចន្លោះពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះ ដែលក្នុងនោះប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងក្នុងតំបន់ ក៏បានធ្វើការកាប់ឈើសំរាប់សំណង់លំនៅដ្ឋាន ចំណែកប្រជាពលរដ្ឋខ្លះទៀតកាប់ឈើសំរាប់លក់យកថវិកា។ សត្វព្រៃបានបាត់បង់ជាច្រើន ហើយភាគច្រើនបានបំលាស់ទីទៅតំបន់លំផាត់ និងវិវៈជ័យ។ មកទល់បច្ចុប្បន្ន ការប៉ះពាល់សំខាន់ៗផ្សេងទៀត មិនទាន់ឃើញកើតមាននៅឡើយទេ ប៉ុន្តែមានប្រជាពលរដ្ឋមួយចំនួនបាននិយាយថា ក្រុមហ៊ុនបានយកដីរបស់ពួកគាត់ ដែលទាំងនេះបង្កឡើងដោយភាគីផ្សេងទៀតមកបញ្ចុះបញ្ចូល។

- ❖ វត្តមានគំរោង: ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករកវីរីតែងបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់ ហើយកន្លែងខ្លះបានប៉ះពាល់ដល់ដីធ្លីស្រែចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ។ តាមច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធាន និងការធ្វើអាជីវកម្មវីរី (2001) ប្រសិនបើមានការប៉ះពាល់ ក្រុមហ៊ុនត្រូវធ្វើការចរចា និងពិភាក្សាជាមួយជនរងគ្រោះ ហើយត្រូវស្វែងរកដំណោះស្រាយឱ្យបានសមស្របដែលអាចទទួលយកបានសំរាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់។ ការពង្រីកសកម្មភាពពីការសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករកមកជាការធ្វើអាជីវកម្មវីរី ពិតជាបានជួយដល់កំនើនសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និងជាតិ និងប្រជាពលរដ្ឋក្នុងតំបន់ និងមូលដ្ឋាន ដូច្នេះហើយលោកមិនមានមតិជំទាស់នឹងវត្តមានគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុនទេ ប៉ុន្តែទន្ទឹមនឹងនេះលោកក៏មានមតិ ការបារម្ភ និងសំណូមពរមួយចំនួនដែរដូចជា:

- បារម្ភ:

- បារម្ភខ្លាចសកម្មភាពធ្វើអាជីវកម្មវីរីដៃករបស់ក្រុមហ៊ុនបង្កឱ្យកើតមានប៉ះពាល់ក្នុងកម្រិតខ្ពស់ពេកហួសពីការស្មានទុក (ឧទាហរណ៍ ការប៉ះពាល់ដល់គុណភាពទឹក និងបរិស្ថានផ្សេងៗ)។ ទោះបីជាយ៉ាងណាការបារម្ភនេះនឹងថយចុះដោយសារក្រុមហ៊ុនតែងមានវិធានការ និងគោលការណ៍ក្នុងការគ្រប់គ្រងការ

ប៉ះពាល់ទាំងនេះបានច្បាស់លាស់ និងធ្វើយ៉ាងណាកុំឱ្យសកម្មភាពរបស់ខ្លួនបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់ មជ្ឈដ្ឋានជុំវិញ និងប្រជាពលរដ្ឋ ។

- បាម្តុំអំពីការកាប់ឈើ និងការបំពុលទឹក ដែលបង្កឡើងដោយបុគ្គលិក-កម្មករក្រុមហ៊ុន និងសកម្ម-ភាពរោងចក្រជាដើម ។

• សំណូមពរ:

- ក្រុមហ៊ុនត្រូវសិក្សាឱ្យបានច្បាស់លាស់អំពីខ្សែសង្វាក់អាជីវកម្មរបស់ខ្លួន និងធានាឱ្យបានថាសកម្មភាព គំរោង (ការសាងសង់ ការដឹកជញ្ជូន)នឹងមិនបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់ដល់បរិស្ថាន និងសង្គម ។

៥.២.៤. ការស្ទង់មតិ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក ជា សុភក្ត្រ (ប្រធានមន្ទីរបរិស្ថានខេត្តរតនគិរី) កាលពីថ្ងៃទី25 ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ2010 នៅមន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត (រូប.ភាព30) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែមអំពី ស្ថានភាពទូទៅនៅក្នុងតំបន់គំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។

❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម: ពាក់ព័ន្ធទៅនឹងស្ថានភាពព្រៃឈើជាក់ស្តែងនៅក្នុងតំបន់ លោក មិនបានដឹងច្បាស់លាស់នៅឡើយទេ ដោយសារលោកមិនទាន់បានចុះទៅពិនិត្យដល់ទីតាំងផ្ទាល់ ដោយសារមន្ទីរ មិនទាន់បានទទួលលិខិតផ្លូវច្បាប់អំពីក្រុមហ៊ុន ដើម្បីចុះទៅពិនិត្យស្ថានភាពទូទៅនៅក្នុងទីតាំងគំរោង ។ ទោះបីជា យ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏លោកបានចាត់ក្រុមការងារឱ្យចុះធ្វើការសិក្សារួចហើយ ដើម្បីរាយការណ៍ជូនមន្ទីរ ។ ជាធម្មតា សកម្មភាពអភិវឌ្ឍន៍របស់គំរោងតែងបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់ ប៉ុន្តែប៉ះពាល់ក្នុងកម្រិតណាមួយនោះនៅមិនទាន់អាច ធ្វើការកំណត់ និងសន្និដ្ឋានបានទេ (ធ្លាប់បានឃើញថាមានការលុបរំលោភវិញបន្ទាប់ពីបានសិក្សាស្រាវជ្រាវរួចនៅ ប៉ុន្តែរំលោភខ្លះទៀតនៅមិនទាន់បានលុបនៅឡើយទេ) ។

❖ វត្តមានគំរោង: កន្លងមកធ្លាប់កើតមានបញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ (មានការដាក់ពាក្យ បណ្តឹងទៀតផង) ដោយហេតុនេះហើយ លោកបានចាត់ក្រុមការងារចុះសិក្សាអំពីបញ្ហានេះ ដើម្បីបញ្ជាក់បន្ថែម អំពីមូលហេតុដែលនាំឱ្យកើតមានបញ្ហាទាំងនេះ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ លោកបានលើកឡើងនូវក្តីបាម្តុំ និងសំណូម-ពរមួយចំនួនដូចតទៅ:

• បាម្តុំ:

- បាម្តុំខ្លាចក្រុមហ៊ុនដំណើរការអាជីវកម្មរឹបរបស់ខ្លួន មុនពេលទទួលបានការអនុញ្ញាតិពីអាជ្ញាភិបាល (ករណីនេះកើតមានចំពោះក្រុមហ៊ុនផ្សេងទៀតជាច្រើន) ។

- បាម្តែងអំពីការស្តារបរិស្ថានឡើងវិញនៅពេលបញ្ចប់អាជីវកម្ម (ព្រោះជាធម្មតានៅពេលបញ្ចប់គំរោងក្រុមហ៊ុនតែងតែមិនបានស្តារបរិស្ថានឡើងវិញទេ) ។
- បាម្តែងអំពីការបំពុលទឹក ប្រសិនបើក្រុមហ៊ុនគ្រប់គ្រងមិនបានត្រឹមត្រូវតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងទៅតាមការកំណត់របស់ស្ថាប័ន ឬសមត្ថកិច្ចជំនាញ (ឧ. ក្រសួងបរិស្ថាន ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលជាដើម) ។ មិនមានការបាម្តែងច្បាប់ចម្លងទេ ចំពោះបញ្ហាបំពុលខ្យល់ទេ ដោយសារគំរោងមិនទាន់មានសកម្មភាពច្រើននៅឡើយទេ ម៉្យាងទៀតគំរោងមិនមែនជាប្រភេទគំរោងចំរាញ់រ៉ែឈោហៈ ។

• សំណូមពរ:

- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនសហការជាមួយមន្ទីរបរិស្ថានឱ្យបានល្អ ជាពិសេសនៅពេលដែលមានបេសកកម្មចុះពិនិត្យ និងអង្កេតតាមដានសកម្មភាពផ្សេងៗរបស់គំរោង ក៏ដូចជាការចុះពិនិត្យបញ្ហាបរិស្ថាននៅក្នុងទីតាំង និងតំបន់គំរោង ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមលក្ខណៈបច្ចេកទេស ដែលមិនបង្កឱ្យមានការប៉ះពាល់ ឬបំពុលទឹក និងដីជាដើម ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការចាក់បំពេញទីតាំងដែលកាយយករ៉ែ ដើម្បីធ្វើការដាំដុះ និងត្រូវធ្វើការឃ្លាំមើលឱ្យបានច្បាស់លាស់ច្រើនដងមានជនណាចូលមកក្នុងទីតាំង និងអះអាងថាជាដីរបស់ពួកគាត់ ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួន បន្ទាប់ពីទទួលបានការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាល (ទទួលបានគ្រប់ឯកសារផ្លូវច្បាប់) ដើម្បីចៀសវាងការប៉ះពាល់ផ្សេងៗដូចជា បរិស្ថាន និងសង្គម ។

៥.២.៥. ការស្ទង់មតិ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក សយ សុណា (ប្រធានមន្ទីរកសិកម្មខេត្តរតនគិរី) កាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត (រូបភាព៣០) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែមអំពីស្ថានភាពទូទៅនៅក្នុងតំបន់គំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។

❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម: តំបន់គំរោង គឺជាតំបន់ដែលដីមានជីជាតិសំរាប់ការធ្វើកសិកម្ម ហើយមានប្រជាពលរដ្ឋរស់នៅជុំវិញច្រើនជាជនជាតិដើមភាគតិចច្រើន ដែលពួកគាត់ប្រកបមុខរបរចិញ្ចឹមជីវិតដោយធ្វើស្រែ-ចំការ និងដាំដំណាំ។ ចាប់ផ្តើមដាំឆ្នាំ២០០១ ពួកគាត់បានធ្វើការដាំដំណាំស្វាយចន្ទី បន្ថែមទៅលើដំណាំផ្សេងទៀត ដែលពួកគាត់បានដាំ។ នៅក្នុងតំបន់គំរោងមានភ្លេងឆ្នាក់ជាធម្មតា (មិនមានគ្រោះថ្នាក់ធម្មជាតិទេ) ។ ប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកនៅក្នុងតំបន់មានអ្នកមួយចំនួន ហើយទោះបីជាមិនមានព័ត៌មានអំពីបរិមាណទឹក

ច្បាស់លាស់ក៏ដោយ ក៏ភាគច្រើននៃទឹកនៅតាមដងអូរទាំងនេះទទួលរងនូវការរីងស្ងួត ឬនៅមានតិចតួចនៅរដូវប្រាំង ។ ដូច្នេះការប្រើប្រាស់ទឹកមិនត្រូវខ្វះខាត ចៀសវាងការប្រើប្រាស់ទឹកអត់ប្រយោជន៍ ។

ស្ថានភាពព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់នេះមានការប្រែប្រួល និងបាត់បង់ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ ដែលទាំងនេះបណ្តាលមកពីកត្តាជាច្រើនដូចជា មានការកាប់ព្រៃដើម្បីសង់លំនៅដ្ឋាន និងធ្វើស្រែ-ចំការជាលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ និងលក្ខណៈពនេធន (បោះបង់ចោលក្រោយពេល០៣-០៤ឆ្នាំ ទៅកាប់ព្រៃកន្លែងផ្សេងទៀត) របស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងការលួចកាប់ឈើខុសច្បាប់របស់ជនខិតខំចូលចម្លងចំនួន ។ បន្ថែមពីលើនេះទៀតដែរ ប្រជាពលរដ្ឋដែលមានដីរានរួចបានលក់ទៅឱ្យឈ្មួញ ហើយក៏មានអ្នកវិនិយោគឯកជនផ្សេងទៀតដែរបានមកធ្វើការទិញដី និងធ្វើការដាំដុះដំណាំអចិន្ត្រៃយ៍ដូចជា កៅស៊ូ និងស្វាយចាន់ទីជាដើម ។ មកទល់បច្ចុប្បន្ន ស្ថានភាពព្រៃឈើស្ថិតក្នុងស្ថានភាពកំណត់មិនច្បាស់លាស់ ហើយការកំណត់ចុះបញ្ជីសហគមន៍ក៏មិនទាន់មាន ដែលទាំងនេះជាកត្តាមួយនាំសហគមន៍មូលដ្ឋាននិងមជ្ឈដ្ឋានខាងក្រៅអាចធ្វើការកាប់រានដីព្រៃ សំរាប់ធ្វើស្រែ-ចំការជាដើម ។ សត្វព្រៃនៅក្នុងតំបន់ ក៏មានការបាត់បង់ និងថយចុះ ដោយសារការបរបាញ់ និងចាប់សត្វរបស់សកម្មភាពមនុស្ស និងបំណាច់ទីទៅតំបន់ផ្សេងៗដែលមានទីជំរក និងសុវត្ថិភាព ។

❖ វត្តមានគំរោងៈ លោកឆ្នាប់បានដឹងពីអំពើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុន ហើយលោកមិនមានមតិដទៃនឹងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍នេះដែរ ព្រោះវាជាការសំរេចចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ប្រសិនបើទុកដីនេះចោលទំនេរ វានឹងបាត់បង់ផលប្រយោជន៍ជាតិជាងការធ្វើវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក្តី លោកបានលើកឡើងនូវក្តីបារម្ភ និងសំណូមពរមួយចំនួនដូចខាងក្រោមៈ

• បារម្ភៈ

- បារម្ភអំពីដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុននឹងធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការ (ស្វាយចាន់ទី) ដែលប្រជាពលរដ្ឋបានចាប់ផ្តើមដាំតាំងពីឆ្នាំ២០០០-២០០១ មកម្ល៉េះ ។
- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ទៅលើដើមឈើ រុក្ខជាតិ និងជីវៈចម្រុះផ្សេងទៀត ដោយសារសកម្មភាពយករ៉ែ ។
- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ដល់ដីអ្នកតា ដែលជនជាតិដើមភាគតិចតែងតែគោរព (ដីអារក្ស-អ្នកតា) និងការប៉ះពាល់ដល់គុណភាពដី ដែលក្លាយទៅជាគ្មានជីជាតិបន្ទាប់ពីដីស្រទាប់លើត្រូវបានកាយចេញ ហើយដីដែលលុបមកវិញមិនអាចធ្វើការដាំដុះបាន ។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវគ្រប់គ្រងការបំពុលទឹកឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស ចៀសវាងការបំពុលទឹកដល់ផ្នែកខាងក្រោមខ្សែទឹក ។

• សំណូមពរៈ

- ក្រុមហ៊ុនត្រូវសិក្សាឱ្យបានច្បាស់លាស់ដោយសហការជាមួយស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងជំនាញ (ក្រសួងកសិកម្ម ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពល ក្រសួងបរិស្ថាន) ដើម្បីសិក្សា និងដោះស្រាយបញ្ហាសង្គម (ការប៉ះពាល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ) ឱ្យបានស្របទៅតាមគោលនយោបាយរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលមុននឹងដំណើរការអាជីវកម្ម ។
- នៅពេលទទួលបានការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាលឱ្យដំណើរការអាជីវកម្មរ៉ែ ក្រុមហ៊ុនគួរកំណត់ព្រំដីឱ្យបានច្បាស់លាស់ និងធ្វើការសម្របសម្រួលជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានល្អ ។

៥.២.៦. ការស្ទង់មតិ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្ត

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក យូ កាណិមាន (នាយកខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្តរតនគិរី) កាលពីថ្ងៃទី១៨ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅទីស្នាក់ការខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្ត (រូបភាព៣០) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីធ្វើការសាកសួរ ស្ទាបស្ទង់មតិ ជួបពិភាក្សា និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែម (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀត ទេ) ។

❖ ស្ថានភាពតំបន់៖ ប្រមាណ០៥ឆ្នាំចុងក្រោយមកទល់បច្ចុប្បន្ន ស្ថានភាពព្រៃឈើនៅក្នុងតំបន់គំរោងមានការប្រែប្រួល និងថយចុះច្រើន ដោយសារការកាប់រានព្រៃរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ដើម្បីធ្វើស្រែ-ចំការ (ទាំងលក្ខណៈអចិន្ត្រៃយ៍ និងពេលវេលា) និងការលួចកាប់ឈើរបស់ជនខិតខំខ្វះខាត ។ ប្រភេទឈើមានតំលៃពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវបានបាត់បង់អស់ជាច្រើនហើយ ចំណែកឯប្រភេទឈើមានតំលៃដូចជា បេង នាងនួន ក្រព្នង អាចនៅមានខ្លះ ។ ទន្ទឹមគ្នានេះដែរ សត្វព្រៃធំៗដូចជាប្រភេទដំរី ខ្លា លែងមានទៀតហើយដែរ ។ ភាគច្រើននៃសត្វដែលនៅមានវត្តមានច្រើនរួមមាន សត្វពស់ ទន្សាយ ត្រកូត ជ្រូកព្រៃជាដើម ។

❖ វត្តមានគំរោង៖ លោកឆ្លាប់បានដឹងច្បាស់អំពីគំរោងអាជីវកម្មរ៉ែរបស់ក្រុមហ៊ុន ព្រោះវាស្ថិតនៅក្នុងស្រុកអូរយ៉ាដាវ ដែលជាដែនសមត្ថកិច្ចមួយនៅក្រោយការគ្រប់គ្រងរបស់រដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្ត និងដោយសារការកើតឡើងនូវបញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ។ បញ្ហាត្រួតស៊ីគ្នារវាងដីអាជីវកម្មរ៉ែរបស់ក្រុមហ៊ុន និងប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមហ៊ុនបាននឹងកំពុងដោះស្រាយ ហើយក៏មិនទាន់មានបញ្ហាធ្ងន់ធ្ងរកើតឡើងបន្ថែមទៀតដែរ ។ ទោះបីយ៉ាងនេះក៏ដោយ ក៏លោកមិនមានមតិជំទាស់នឹងវត្តមានគំរោងអភិវឌ្ឍន៍នេះដែរ ព្រោះវាជាការសំរេចចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។ ទន្ទឹមនឹងនេះដែរ លោកបានលើកឡើងនូវក្តីបារម្ភ និងសំណូមពរមួយចំនួនដូចតទៅ៖

- បារម្ភអំពីការប៉ះពាល់ដល់ព្រៃឈើនៅក្នុង និងនៅក្រៅទីតាំងគំរោងដោយសារសកម្មភាពគំរោងដូចជា ការធ្វើផ្លូវថ្នល់ការដឹកជញ្ជូនជាដើម ដែលទាំងនេះអាចធ្វើឱ្យថយចុះនូវទិន្នន័យគំរប់ព្រៃប្រទេស ។

- ក្រុមហ៊ុនត្រូវមានលិខិតអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាលនៅពេលដែលមានការកាប់ និងដឹកជញ្ជូនឈើចេញពីទីតាំងគំរោង ហើយត្រូវរៀបចំធ្វើការបង់ពន្ធជូនរដ្ឋឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវធ្វើការសហការជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋាន និងអាជ្ញាធរដែនដីឱ្យបានល្អ ដើម្បីជៀសវាងនូវបញ្ហាផ្សេងៗកើតមានក្នុងអំឡុងពេលធ្វើអាជីវកម្ម ។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវបង្ហាញ និងត្រូវគោរពតាមកិច្ចសន្យានានារបស់ខ្លួនដូចជា គោរពតាមផែនការមេដែលបញ្ជាក់ច្បាស់លាស់អំពីផែនការនៃការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រប់ប្រភេទជូនស្ថាប័ន និងអាជ្ញាធរជំនាញ ដើម្បីឱ្យអាចទទួលយកទាំងអស់គ្នាបាន ។
- ក្រុមហ៊ុនត្រូវផ្តល់អទិភាពការងារដល់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងក្នុងតំបន់ ។

៥.២.៧. ការស្ទង់មតិ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយសហគមន៍មូលដ្ឋានជនបទជនខេត្ត

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយលោក ខៀវ ឡុង (នាយសង្កាត់រដ្ឋបាលជលផលស្រុកអូរយ៉ាដាវ) កាលពីថ្ងៃទី២២ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅមន្ទីរកសិកម្មខេត្ត (រូបភាព៣០) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែមអំពីស្ថានភាពទូទៅនៅក្នុងតំបន់គំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។

- ❖ ស្ថានភាពតំបន់ និងស្ថានភាពធម្មជាតិ-សង្គម: នៅក្នុងតំបន់គំរោងមិនមានប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកធំៗទេ លើកលែងតែអូរតូចៗ និងប្រឡាយ ។ អូរកប ជាអូរមួយដែលមានទឹកជាប្រចាំ (តិច ឬច្រើនទៅតាមរដូវ និងទៅភ្លៀងធ្លាក់) ហើយនៅក្នុងអូរនេះធ្លាប់មានត្រីប្រភេទមេពូជដូចជា ត្រីក្របី ត្រីឆ្លាំង ត្រីស្លក់ ត្រីរមាស ត្រីត្រចៀកដី ត្រីឆ្អិន ត្រីស្ពោរ ត្រីវីស ត្រីផ្កក់ ត្រីអំបូង ត្រីប្រាជ្ញាដើម ។ ដោយសារមានសកម្មភាពខុសច្បាប់ដូចជា ការនេសាទ និងការចាប់ត្រី និងការកាប់បំផ្លាញព្រៃឈើ ក៏ដូចជាការហូរច្រោះដីទៅក្នុងអូរ (ធ្វើឱ្យជំរៅទឹកអូរ និងអង្គង់ត្រីក្លាយទៅជារាក់) ធនធានត្រីដែលធ្លាប់មានពីមុនបាត់បង់អស់ទៅវិញជាច្រើន ហើយស្ថានភាពធនធានត្រីដែលបាត់បង់អាចមាន ដល់ទៅប្រមាណ៨០%នៃធនធានត្រីដែលធ្លាប់មាន ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ខ័ណ្ឌរដ្ឋបាលជលផលគ្រោងនឹងសហការជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជានេសាទ ដើម្បីរៀបចំចុះបញ្ជីបង្កើតសហគមន៍នេសាទតងតូមបខាំ និងកែងសាងតាឡាវ ។ ទោះបីជាយ៉ាងណា គំរោងនេះស្ថិតនៅឆ្ងាយពីតំបន់គំរោង គឺស្ថិតនៅក្នុងស្រុកអណ្តូងមាស ។
- ❖ វត្តមានគំរោង: លោកធ្លាប់បានដឹងពីគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែរបស់ក្រុមហ៊ុន ប៉ុន្តែលោកមិនដែលបានចុះទៅពិនិត្យដល់ទីតាំងជាក់ស្តែងនៅឡើយទេ ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ លោកក៏ធ្លាប់បានដឹងពីបញ្ហាប៉ះពាល់ដីធ្លីស្រែ-ចំការរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ហើយក៏ធ្លាប់បានដឹងពីថា គំរោងបានធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធទឹកប្រឡាយ (ធ្វើឱ្យ

ទឹកល្អក់) និងព្រៃឈើ ។ បន្ទាប់ពីមានការដោះស្រាយ ស្ថានភាពទាំងនេះបានស្ងប់ស្ងាត់ទៅវិញបន្តិច ។ ជាមួយគ្នា នេះដែរ លោកបានលើកឡើងនូវក្តីបារម្ភ និងសំណូមពរមួយចំនួនដូចតទៅ៖

• បារម្ភ៖

- បារម្ភទៅលើការបាត់បង់ធនធានជលផល ព្រោះនៅមានត្រីមួយចំនួនទៀត មិនទាន់បានស្គាល់ឈ្មោះនៅឡើយ ។

• សំណូមពរ៖

- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុននេះទទួលស្គាល់ពីរាជរដ្ឋាភិបាលអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែនៅក្នុងទីតាំងនេះ (ព្រោះបើគំរោងនេះ ជាគំរោងធ្វើអាជីវកម្មពិតមែនអាចជួយដល់សេដ្ឋកិច្ចតំបន់) និងត្រូវចុះធ្វើការសិក្សាផលប៉ះពាល់ (ដីស្រែ-ចំការ ផ្ទះសំបែង) ជាមួយប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងដោះស្រាយបញ្ហាកើតឡើងជាមួយពួកគាត់ឱ្យបានត្រឹមត្រូវ ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនធ្វើការគ្រប់គ្រងសំណល់គ្រប់ប្រភេទ (រឹង-រាវ) ឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងមិនបង្កសកម្មភាពណាដែលបំពុលដល់បរិស្ថាន ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយមានជាកញ្ចប់ថវិកាសំរាប់ជួយដល់សហគមន៍មូលដ្ឋានដូចជា បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និងបច្ចេកទេសចិញ្ចឹមសត្វ និងដាំដំណាំជាដើម ។
- សូមឱ្យក្រុមហ៊ុនជួយជ្រើសរើសប្រជាពលរដ្ឋឱ្យបានចូលបំរើការងារនៅក្នុងគំរោង ។

៥.២.៨. ការស្ទង់មតិ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយមខេត្ត

ការជួបសំភាសន៍ និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយមន្ត្រីជំនាញនៃមន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយមខេត្ត កាលពីថ្ងៃទី១៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១០ នៅមន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយមខេត្ត (រូបភាព៣០) ត្រូវបានធ្វើឡើង ដើម្បីសាកសួរ និងប្រមូលព័ត៌មានបន្ថែមអំពីស្ថានភាពទូទៅនៅក្នុងតំបន់គំរោង (ការរៀបរាប់ដូចមានខាងលើ មិនត្រូវបានលើកមកនិយាយម្តងទៀតទេ) ។ ការពិគ្រោះយោបល់បានបង្ហាញឱ្យឃើញថា អាកាសធាតុនៅរយៈពេលប៉ុន្មានឆ្នាំចុងក្រោយនេះមិនមានការប្រែប្រួលខ្លាំងនោះទេ ហើយប្រព័ន្ធផ្លូវទឹកនៅក្នុងតំបន់គំរោងក៏មិនសូវមានច្រើនដែរ ។ មកទល់បច្ចុប្បន្ន ការសិក្សាអំពីប្រព័ន្ធផ្លូវទឹក ធនធានទឹក និងបរិមាណទឹកនៅក្នុងតំបន់ (ឧ. បរិមាណទឹកនៅក្នុងអូរកប) ដោយមន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយម ឬស្ថាប័នផ្សេងទៀតក៏មិនទាន់មានទេ ។ នៅក្នុងតំបន់គំរោង អូរកប គឺជាអូរមួយដែលហូរកាត់ទីតាំងគំរោង មុននឹងហូរចាក់ចូលទៅក្នុងទន្លេសេសាន ។ ជាទូទៅអូរកបនេះមានទឹកជាប្រចាំ ហើយទឹកទាំងនេះត្រូវបានប្រើប្រាស់ដោយប្រជាពលរដ្ឋ សត្វ និងរុក្ខជាតិគ្រប់ប្រភេទតាមបណ្តោយអូរនេះ ។ ដូច្នេះប្រសិនបើសកម្មភាពណាមួយ

ធ្វើឱ្យបំពុលគុណភាព និងថយចុះបរិមាណទឹកនេះ នោះការប៉ះពាល់ទៅលើមនុស្ស សត្វ និងរុក្ខជាតិ នឹងមានវិសាល-
ភាពធំ និងធ្ងន់ធ្ងរ ។

លោកធ្លាប់បានដឹងពីអំពើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍សិក្សាស្រាវជ្រាវ និងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែ និងគំរោងអភិវឌ្ឍន៍ដាំដំណាំកសិកម្ម
និងកសិ-ឧស្សាហកម្ម (កៅស៊ូ) នៅក្នុងតំបន់ស្រុកបរកែវ និងស្រុកអូរយ៉ាដាវ ប៉ុន្តែលោកមិនបានដឹងច្បាស់អំពីទីតាំង
និងសកម្មភាពអនុវត្តន៍របស់គំរោងធ្វើអាជីវកម្មរបស់ក្រុមហ៊ុនទេ ។ ដោយហេតុនេះហើយ លោកក៏មិនមានមតិអ្វីទៅ
លើគំរោងអភិវឌ្ឍន៍នេះដែរ ។ អ្វីដែលសំខាន់នោះ គឺរាជរដ្ឋាភិបាល និងស្ថាប័នជំនាញ ដែលមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការសម្រេច
ទាំងផ្នែកបច្ចេកទេស និងសេដ្ឋកិច្ច ។

៥.៣. មតិយោបល់ និងការបកស្រាយរបស់ក្រុមហ៊ុន

ជាការឆ្លើយតបទៅនឹងមតិយោបល់ ចំណាប់អារម្មណ៍ ការបារម្ភ និងសំណូមពរ ដែលបានលើកឡើងពីបណ្តាស្ថាប័ន-
មន្ទីរជំនាញពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ក្រុមហ៊ុនក៏មានមតិយោបល់ ការបកស្រាយ និង
សំណូមពរដូចតទៅ៖

- បទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងគោលការណ៍ច្បាប់៖ ក្រុមហ៊ុននេះជាក្រុមហ៊ុនស្របច្បាប់ ។ កន្លងមកក្រុមហ៊ុនទទួល
បានការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាលឱ្យធ្វើការសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករករ៉ែ ហើយបច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនបាននឹងកំពុងស្នើសុំ
ការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែដែក ដូច្នេះប្រសិនបើមានប៉ះពាល់ផ្សេងៗ ក្រុមហ៊ុននឹងធ្វើការ
ដោះស្រាយឱ្យបានល្អបំផុត ។ ក្រុមហ៊ុននឹងដំណើរការអាជីវកម្មរបស់ខ្លួនឱ្យបានត្រឹមត្រូវ និងស្របទៅតាមបទដ្ឋាន
បច្ចេកទេស និងគោលការណ៍ច្បាប់នៅក្នុងប្រទេសកម្ពុជា ដោយមិនអនុវត្តន៍សកម្មភាពណាដែលអាចបង្កឱ្យមាន
គ្រោះថ្នាក់ ឬប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់បរិស្ថាន និងសង្គម ។ ក្រុមហ៊ុននឹងមិនប្រើប្រាស់សារធាតុគីមីគ្រោះថ្នាក់នៅក្នុង
ខ្សែសង្វាក់អាជីវកម្មទេ ហើយទឹកដែលប្រើប្រាស់ក្នុងខ្សែសង្វាក់អាជីវកម្មនេះ គឺប្រើជាលក្ខណៈវិលជុំ
(Recycle) មិនខ្វះខាត និងមានអាងចំរោះយកទឹកនិងមិនបញ្ចេញកាកសំណល់គ្រោះថ្នាក់ដែរ ។ ក្រុមហ៊ុននឹង
ធ្វើការដាក់លូ (ឬស្ពាន) ប្រសិនបើមានការប៉ះពាល់ដល់ប្រព័ន្ធផ្លូវឆ្លងកាត់អូរ ដើម្បីចៀសវាងកុំឱ្យបង្កការប៉ះ-
ពាល់ដល់គុណភាពទឹក ។
- ជូនដំណឹង និងសហការ៖ នៅពេលក្រុមហ៊ុនទទួលបានការអនុញ្ញាតពីរាជរដ្ឋាភិបាលឱ្យដំណើរការអាជីវកម្មរ៉ែដែក
ក្រុមហ៊ុននឹងសហការយ៉ាងស្និទ្ធស្នាលជាមួយស្ថាប័នជំនាញ អាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ដើម្បីឱ្យភាគី
ទាំងអស់បានដឹងអំពីសកម្មភាពរបស់ខ្លួន ។
- ទិសការៈបូជារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ៖ នៅពេលបោះព្រំដី ដើម្បីកំណត់ទីតាំងរាប់យករ៉ែដោយមានការយល់ព្រមពី
រាជរដ្ឋាភិបាល ហើយនៅពេលនោះប្រសិនបើមានការប៉ះពាល់ដល់ទិសការៈបូជារបស់ប្រជាពលរដ្ឋ ក្រុមហ៊ុននឹង

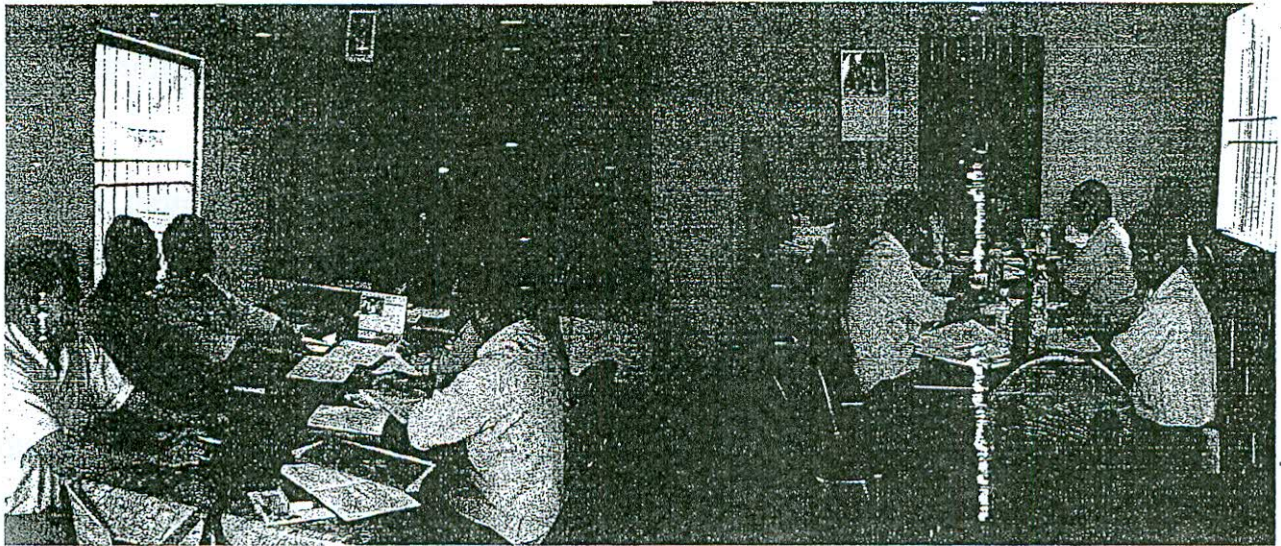
ធ្វើការពិភាក្សារអំពីបញ្ហានេះ ដោយសុំយោបល់ និងការសម្រេចចិត្តពីរាជរដ្ឋាភិបាល។ ជាក់ស្តែងមកទល់បច្ចុប្បន្ន ក្រុមហ៊ុនពុំទាន់បានប្រទះ ឬប៉ះពាល់ទីតាំងដែលជាទីសក្ការៈរបស់ប្រជាពលរដ្ឋនៅឡើយទេ ។

- ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ចដែលស្នើសុំ៖ ក្រុមហ៊ុនបានស្នើសុំសម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ចសំរាប់ការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែដែកក្នុងទំហំ 4.000ហិកតា. កំពិតមែន ប៉ុន្តែជាក់ស្តែងក្រុមហ៊ុនមិនបានធ្វើការជីកយករ៉ែទាំងអស់នៅក្នុងទំហំផ្ទៃដីនេះទេ គឺធ្វើតែ នៅលើទីតាំងណាដែលមានសក្តានុពលរ៉ែប៉ុណ្ណោះ ។
- សំណង និងការលើកទឹកចិត្ត៖ ក្រុមហ៊ុននឹងសិក្សាអំពីផ្ទៃដីដែលប៉ះពាល់របស់ប្រជាពលរដ្ឋ រួចហើយធ្វើការ ផ្សព្វផ្សាយ ឬជូនដំណឹងដល់ប្រជាពលរដ្ឋ និងអង្គការដែនដីដើម្បីធ្វើសំណង។ សំណងរួមមាន ១). ចំពោះស្រែ- ចំការអចិន្ត្រៃយ៍៖ ក្រុមហ៊ុននឹងបង់ថវិកាទ្រទ្រង់ជូនប្រជាពលរដ្ឋរងគ្រោះ ដោយផ្អែកទៅតាមប្រភេទដំណាំ និង ទិន្នផលទទួលបានក្នុងមួយឆ្នាំៗ ២). ចំពោះស្រែ-ចំការពនេតចរៈ ក្រុមហ៊ុននឹងបង់ថវិកាទៅលើកំលាំងពលកម្ម ដែលបានកាប់ឆ្ការរួច ៣). ការបង់ថវិកាជាសំណងនេះនឹងធ្វើឡើងជារៀងរាល់ឆ្នាំក្នុងកំឡុងពេលដំណើរការ អាជីវកម្មរបស់ខ្លួន និង ៤). ថវិកាសំណងនេះនឹងបានទៅដល់ដៃរបស់ប្រជាពលរដ្ឋរងគ្រោះ ដោយមានអង្គការ ដែនដីដឹងលី និងទទួលស្គាល់។ ក្រុមហ៊ុននឹងផ្តល់ជាសំភារៈ (អង្ករ ខោអាវ) ដល់ប្រជាពលរដ្ឋទូទៅក្នុងតំបន់ (មិនមែនតែចំពោះប្រជា-ពលរដ្ឋប៉ះពាល់ផ្ទាល់) ប៉ុន្តែត្រូវឡើងតាមរយៈការស្នើសុំរបស់អាជ្ញាធរមូលដ្ឋាន និង រាជរដ្ឋាភិបាល ។
- ការសងដីជូនម្ចាស់ដី៖ ក្រុមហ៊ុនធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែដោយធ្វើការកាយដីស្រទាប់ខាងលើចេញ និងជីកយកកល្យាយ អាចម៍រ៉ែនៅស្រទាប់ក្រោម បន្ទាប់ពីជីកយកកល្យាយអាចម៍រ៉ែរួម ក្រុមហ៊ុនធ្វើការបាក់ដីលុបពេញវិញ ហើយដីនេះ អាចធ្វើការដាំដុះដំណាំបានជាធម្មតា។
- ឱកាសការងារ និងការចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍មូលដ្ឋាន៖ ក្រុមហ៊ុននឹងផ្តល់អាទិភាពដល់ប្រជាពលរដ្ឋ មូលដ្ឋាន (ជាពិសេសប្រជាពលរដ្ឋដែលប៉ះពាល់) ឱ្យបានជ្រើសរើសចូលបំរើការងារនៅក្នុងក្រុមហ៊ុន និងបង្កើតឱ្យ មានកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលដល់ពួកគាត់ទាំងនោះឱ្យមានសមត្ថភាពក្នុងការបំពេញភារកិច្ចរបស់ខ្លួន (អាចទទួលបាន ការបណ្តុះបណ្តាលនៅក្រៅប្រទេសទៀតផង) ។ ទោះបីជាមិនទាន់ឈានទៅដល់ការសម្រេចចុងក្រោយនៅឡើយ ក្រុមហ៊ុននឹងពិនិត្យមើលលទ្ធភាពក្នុងការចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍មូលដ្ឋានដូចជា ជួយអភិវឌ្ឍន៍ផ្លូវគមនាគមន៍ បណ្តាញចរន្តអគ្គិសនី និងបណ្តាញទឹកស្អាតជាដើម ហើយលទ្ធផលនឹងជូនដំណឹងនៅពេលក្រោយ ។
- ផលប្រយោជន៍នៃពន្ធ៖ ក្រុមហ៊ុននឹងធ្វើការបង់ពន្ធជូនរដ្ឋនៅពេលដែលទទួលបានផលអំពីការធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែរបស់ ខ្លួន។ ជាក់រ៉ែពីការយកពន្ធនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងអាចប្រើប្រាស់ថវិកាចំណូលនេះដើម្បីអភិវឌ្ឍន៍ភូមិ-ឃុំ និង សហគមន៍មូលដ្ឋាន ដោយស្របទៅតាមទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ។

- សកម្មភាពបន្ទាប់៖ មកទល់បច្ចុប្បន្នក្រុមហ៊ុនមិនមានគំរោងអភិវឌ្ឍន៍អ្វីបន្ត ឬបន្ថែមទៀតទេ ក្រៅពីគំរោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែនេះ។ ក្នុងករណីប្រសិនបើមាន ក្រុមហ៊ុននឹងធ្វើការជូនដំណឹងអាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងស្នើការសុំពិរាជរដ្ឋាភិបាល។
- សំណូមពរ៖ សុំឱ្យស្ថាប័នជំនាញពាក់ព័ន្ធ អាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ជួយសហការ និងគាំទ្រដល់គំរោងអភិវឌ្ឍន៍របស់ក្រុមហ៊ុន ដើម្បីឱ្យបានដំណើរការទៅបានល្អ។

៥.៤. សន្និដ្ឋាន

ការស្ទង់មតិ ជួបប្រជុំពិភាក្សា និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នជំនាញ អាជ្ញាធរ និងសហគមន៍មូលដ្ឋាន ដែលពាក់ព័ន្ធដើម្បីប្រមូលនូវមតិសាធារណៈ និងស្វែងរកដំណោះស្រាយមួយដ៏ល្អ និងអាចទទួលយកបានសំរាប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់អំពីបញ្ហាបរិស្ថាន និងសង្គម ដែលអាចបង្កឡើងដោយសារសកម្មភាពគំរោងធ្វើអាជីវកម្មរ៉ែដែករបស់ក្រុមហ៊ុន។ លទ្ធផលបានបង្ហាញឱ្យឃើញថា ភាគីពាក់ព័ន្ធដែលបានចូលរួមក្នុងកិច្ចពិគ្រោះយោបល់ មិនបានបង្ហាញនូវការជំទាស់ចំពោះវត្តមានគំរោងនេះទេ ព្រោះវាជាការសំរេចចិត្តរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល (ប្រសិនបើទុកដីនេះចោលទំនេរវានឹងបាត់បង់ផលប្រយោជន៍ជាតិជាការធ្វើវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុន) ប៉ុន្តែមានការបារម្ភ ជាពិសេសទៅលើការបាត់បង់ដីធ្លីសំរាប់ការដាំដំណាំ និងការបាត់បង់មុខរបរបស់ប្រជាពលរដ្ឋ និងធនធានព្រៃឈើ។ ជាមួយគ្នានេះដែរ ពួកគាត់ក៏បានសុំសំណូមពរឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល ក៏ដូចក្រសួង-ស្ថាប័នពាក់ព័ន្ធ និងក្រុមហ៊ុនជួយធ្វើការផ្សព្វផ្សាយ និងពន្យល់អំពីគោលបំណង និងសារៈប្រយោជន៍គំរោងដល់ប្រជាពលរដ្ឋ ដោះស្រាយដីធ្លីដែលប៉ះពាល់ឱ្យបានសមរម្យ រកវិធីសាស្ត្រល្អសម្រាប់ព្រៃទៅតាមបទដ្ឋានបច្ចេកទេសដែលបានកំណត់ដោយស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធ និងសហការឱ្យបានស្អិតរមួតជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន និងស្ថាប័នដែលពាក់ព័ន្ធដើម្បីចៀសវាងនូវបញ្ហាសង្គមផ្សេងៗផ្តល់អាទិភាពការងារដល់ប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន ធានាសុវត្ថិភាពការងារជូនបុគ្គលិក-កម្មករ ព្រមទាំងជួយចូលរួមអភិវឌ្ឍន៍សហគមន៍មូលដ្ឋានដូចជា ជួយអភិវឌ្ឍន៍ប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ-សង្គមជូនសហគមន៍មូលដ្ឋាន។ បន្ថែមពីនេះទៀត ក្រុមហ៊ុនត្រូវគោរពនូវកិច្ចសន្យា និងប្រតិបត្តិការងារនានារបស់ខ្លួនដូចជា ការល្អសម្រាលដី ការសិក្សាស្រាវជ្រាវរុករករ៉ែ ការជីក យករ៉ែ ដំណើរការសាងសង់ និងការធ្វើសកម្មភាពអ្វីមួយឱ្យស្របទៅតាមច្បាប់ និងបទដ្ឋានបច្ចេកទេស និងគោលការណ៍ច្បាប់។

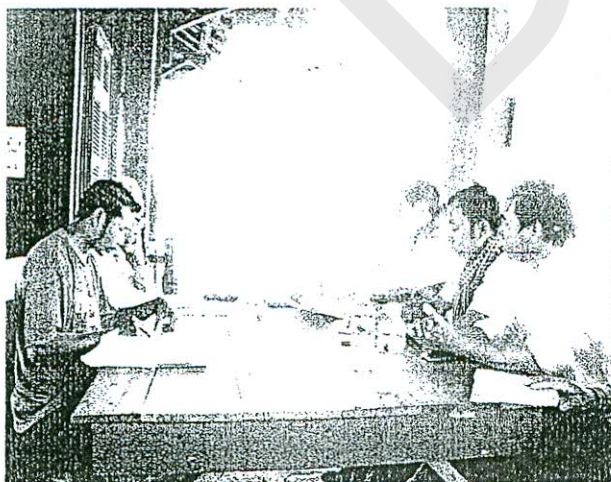
អាជ្ញាធរស្រុកបរកែវ

អាជ្ញាធរស្រុកអូរយ៉ាដាវ

អាជ្ញាធរឃុំកំបង

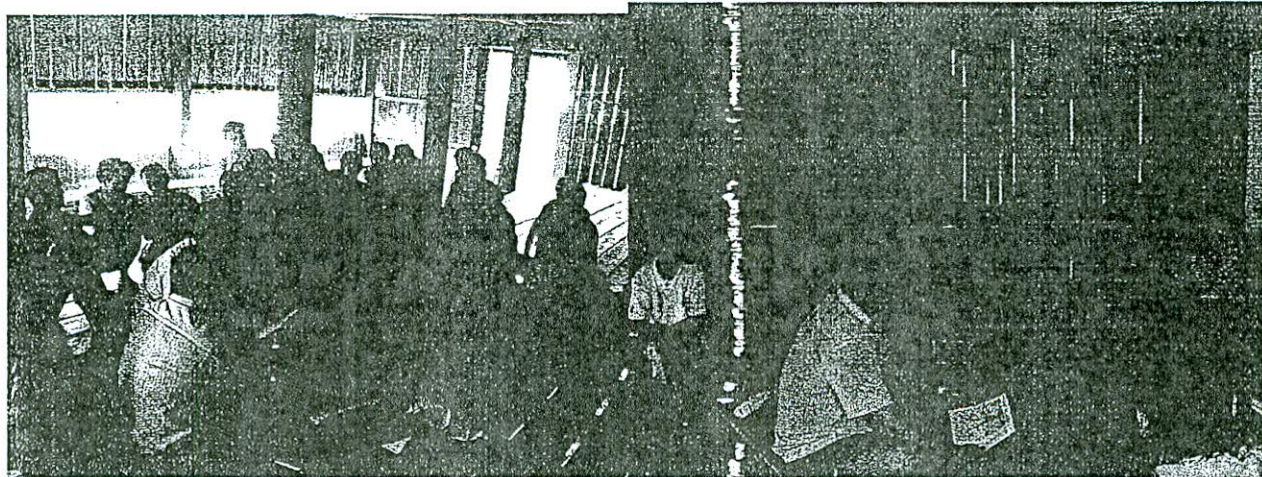
អាជ្ញាធរឃុំលំដី

អាជ្ញាធរឃុំកក់

អាជ្ញាធរឃុំសោមធំ

អាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិត្រពាំង

អាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិប្រឡូ

អាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិកាចក

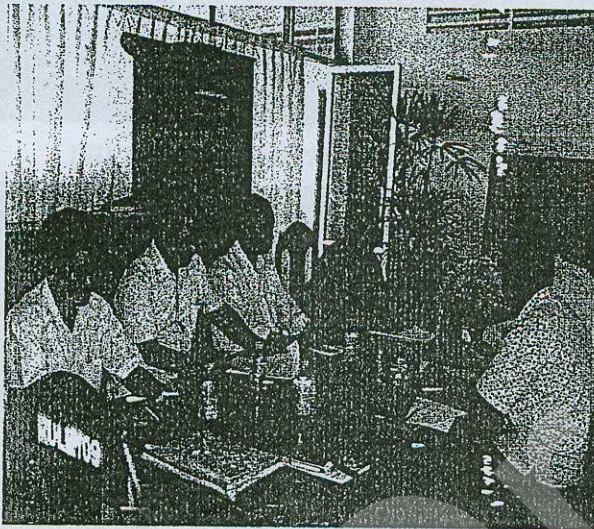
អាជ្ញាធរ និងប្រជាពលរដ្ឋនៅក្នុងភូមិសោមគល់

រូបភាព២៩. ការផ្សព្វផ្សាយ និងការពិគ្រោះយោបល់ជាមួយអាជ្ញាធរដែនដី និងប្រជាពលរដ្ឋមូលដ្ឋាន

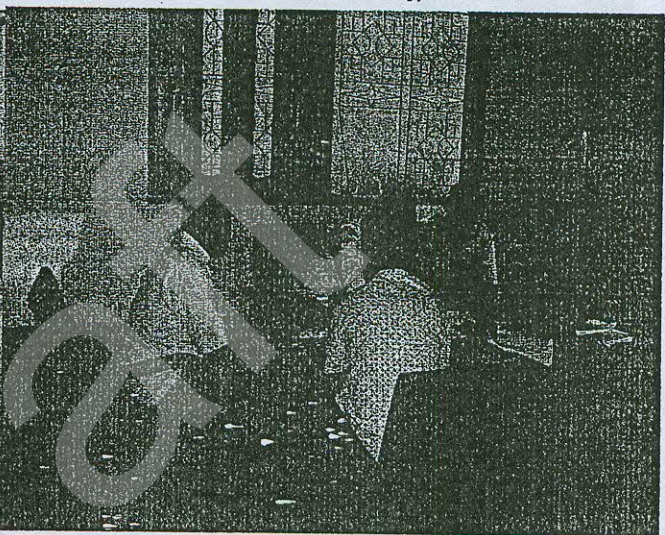

មន្ទីរឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និងថាមពលខេត្ត

មន្ទីរបរិស្ថានខេត្ត

មន្ទីរកសិកម្មខេត្ត

មន្ទីរធនធានទឹក និងឧតុនិយមខេត្ត

ខណ្ឌរដ្ឋបាលព្រៃឈើខេត្ត

សង្កាត់រដ្ឋបាលជលផលខេត្ត

រូបភាព៣០. កិច្ចប្រជុំពិភាក្សា និងពិគ្រោះយោបល់ជាមួយស្ថាប័នជំនាញ និងមន្ទីរពាក់ព័ន្ធ